

IRKA

A Kárpátaljai Magyar Pedagógusszövetség gyermeklapja
XIX. évfolyam, 2012/1. szám (február)

Főszerkesztő: Pulykó Mária, Szerkesztők: Gabóda Éva, Kovács Erika
Grafika: Kulín Ágnes, Tördelőszerkesztő: Fábján Zoltán
Szerkesztőbizottság: Orosz Bátkó (elnök), Kulín Ágnes, Pulykó Mária
Lapengedély száma: 3T N° 63.

Készült a PoliPrint Kft. nyomdájában, 88000 Ungváj, Turgenyev u. 2.
Rend. sz.: ..... Pótlásyszám: 5000.

Megjelent a
Bethlen Gábor Alap támogatásával. BETHLEN GÁBOR
Alap

Levelezési cím: c/o KMPFSZ, 90202 Beregszász, Olga Kobyljanská u. 17.
FORGALOMBA KERÜL A KMPFSZ TERJESZTÉSÉBEN

IPSCA

Дитячий журнал Закарпатського угорськомовного педагогічного товариства
XIX. рік видання, 2012/1 (лютий)

Головний редактор: Пуляк Марія, Редактори: Габода Єва Ковач Еріка
Графіка: Кулін Агнес, Верстка: Фаб'ян Золтан
Ковачі по редакції: Орос Івандо (голова), Кулін Агнес, Пуляк Марія
Регістраційне свідоцтво: 3Т N° 63.

Видано в СІТ ТОВ ПоліПрінт: 88000 м. Ужгород вул. Тургенєва
Зам.: ..... Тираж: 5000.

Почтова адреса Пуляк Марія Берегово вул. Ольга Кобил'янська, 17.
Розповсюджується Закарпатським
угорськомовним педагогічним товариством

Mészely József

Hópihe soroló

Látom az első pihét hullani,
Ami a sapkámat bepihézi.

Nagyon örülök a másodiknak,
Hisz csöpp foltja ő a kabátomnak.

A harmadiknak azért ujjongok,
Mert picit hógolyót gyúrhatok.

A negyedik hópohely oly kacér,
Hogy a csizmám szinte már hófehér.

Juj, elég – szólok az ötödiknek –,
Hisz még hóembernek néznek.

Ferenczes István

Újévköszöntő

Szép vagy, mint a fehér fenyő,
hótól tiszta, fátyolos,
szép menyasszony, újesztendő,
békét, békességet hozz.

Ne légy te arannyal zengő,
ezüst fénytől mámoros,
búvópatak, újesztendő,
békét, békességet hozz.

Bolyhos, szelíd báránfelhő,
mint a búza, mint a rozs,
kenyerünkhöz, újesztendő,
békét, békességet hozz.

Jöjjön hozzánk el az erdő,
mikor hideg záporoz,
pásztortüzes újesztendő,
békét, békességet hozz.

Krumpliföldünk áldja eső,
fű se legyen árva, rossz,
a házukba, újesztendő,
békét, békességet hozz.

Tisztaság légy és levegő,
áldott hó álmainkhoz,
légy a hazánk, újesztendő,
s békét, békességet hozz.

Dáskándy Géza

Újesztendő reggelén

Reggel korán – újesztendő,
tollal teli dunyhabendő –
jó meleg, jó meleg,
ma kicsit később kelek.

Nézem, milyen hosszú hurka,
pedig az élete kurta,
s kacsingat rám gömbölyded
orcája a gömböcnek.

Mit kíván, mit kíván
kinn a zörgő kicsi szán?

Tiszta pitvart,
sose ótvart,
ügyes kezet, leleményt,
nem pörsenést, kelevényt.

Mosoly, ne légy mostoha,
szeressen az iskola,
barátok is – szívesen,
s könyvecskéim szívesen.

Mit kíván, mit kíván
egyebet a kicsi szán?

Amit kíván, meglesz százszor,
ni, már ugrom is az ágyból.

Tóthárpád Ferenc

Kívánok hát

A kályhába meleget,
sok-sok vidám gyereket!
Megérdemelt kenyeret,
pénzzel rakott szekeret!

Eljövendő években
megértést az útra!
Bú s bánat ugorjon
a legmélyebb kútba!

Egészséget, nyugalmat,
örömszokalmat!
Házatoknak a béke
legyen mindig vendége!

Molnár Judit

Valentin, a kiséger

Lassan köszöntött be az este. Az ablakra rátelepedett a szürkület. A gyertya lángja sercent egyet. Írogattam, amikor a szoba félhomályából előbukant kis barátom: Valentin, az égér.

– Elmegyek. A nagyvilágba – jelentette be.

Sárga pólójában, sárga sildes sapkájában, hátzissákkal a vállán, ott állt előttem. Égszínkék szemében elszántság csillogott.

– Jó, de szerintem várd meg a reggelt.

– Nem!

Határozottan rántott egyet a csomagján.

– Rendben – válaszoltam. – Csak vigyázz magadra. Féltetek.

Mikor bezáródott mögötte az ajtó, elgondolkodtam. Miért sürgős ennyire? Elégedetlen valamivel? Vagy csak a nagyvilágra kíváncsi?

– Hazajössz te nemsokára – mondtam csendesen.

A gyertya, mintha helyeselt volna, lustán nyújtogatta sárga lángját a növekvő sötétségbe.

A csillagok fénye lágyan simogatta Valentin szürke bundáját. Jól látott a sötétben. Rácsodálkozott az ég felé meredező hegyekre. Jókora távolságot megtett már a Kárpátokban, mikor egy mély hang suttogását hallotta.

– Üdvözöllek, Szürke Vándor! A Hegyek Varázslója vagyok. Én vigyázok a fákra, a virágokra, a bokrokra és az állatokra.

Valentin megriadt. Elbújt. Egy hatalmas fenyő törzse mögé.

– Hol vagy? – kérdezte vékony hangján. – Nem látlak!

– A nagy tölgyfa a házam – lépett elő a Varázsló.

Jókora üreg tátongett a fában. Ez volt a rejteke.

A Hegyek Varázslójának zöldeskéken világított a szeme. Testén tűzszínű, apró szikrák szaladgáltak. Ruhája feketén lapult alakjához. Rövidre nyírt haja az ég felé meredezett, fogai fehéren világítottak az éjszakában. Félelmetes erő érződött belőle.

A kiségerben harcolt a kíváncsiság és a rettegés.

A Varázsló tapsolt egyet, és azonnal tábor tűz lobbant életre mellette.

– Gyere, Szürke Vándor! Melegedj meg, beszéljessünk. Ne félj!

Valentin előmerészkedett. Újdon-sült barátja erdei eperrel kínálta. A tűz barátságosan pattogott, melegítette őket. Hosszasan társalogtak. Így talált rájuk a reggel. A felkelő nap sugarai megcsillantak a magasabb fennsíkok hófoltjain.

Miután Valentin elbúcsúzott a Hegyek Varázslójától, elindult a meredek utakon a csúcsok felé. Csörgedező patakok köszöntötték, madarak kísérték

csicsergő-cserregő-csattogó énekükkel. Az egérke jócskán elfáradt a gyaloglástól, és egy virágos réten leheveredett.

– Alszom egyet – gondolta.

Már szunyókált, mikor egy lány, kellemes dalt hallott. Éber lett és hallgatózott, érdeklődve nézett körül. És akkor meglátta... Lila ruhás, vékony kislány énekelt és táncolt a réten, oly könnyedén, mintha a szellővel játszana. Halványlila volt a haja is, és egészen a földig ért.

– Ki... ki... ki... vagy te? – kiáltott oda neki.

A kislány abbahagyta a táncot, odament hozzá és így szólt:

– Üdvözöllek, Szürke Vándor! Kikerics Tündér vagyok! A tavaszi kikerics virágai a testvérkéim. A Hegyek Varázslója üzent a patakkal, hogy jössz. Már vártalak.

Kacagva újra táncra perdült, sebesen forgott, ugrált, közben úgy nevetett, hogy Valentin is elmosolyodott. A Tündér kezét nyújtotta, táncolni húzta a kiségeret.

Együtt ugráltak, keringtek, lépegettek, nyargalásztak.

Mielőtt Valentin elköszönt, friss forrásvízzel csillapította szomját. Kikerics Tündér hosszan integetett utána, lila haját pajkosan kócolta össze a szél.

A kiséger délre elérte a hóhatárt. Megéhezett, elfáradt, de kitartóan ment tovább. Aztán egyszerre csak elérte a hegycsúcst. Feltáruult előtte a világ. A távolabbi bércek kéken ragyogtak, de mind alatta voltak.

Valentint annyira megérintette a látvány, hogy könnyes lett a szeme.

– De szép, de gyönyörű! – suttogetta.

Körülötte úgy csillogott, szikrázott a fehér hó, ahogyan csak a Kárpátokban képes tündökölni...

– Bátor vagy! És kitartó! Szívből gratulálok! – szólalt meg egy csengő hang mögötte.

Az egérke megfordult. Hófehér lóval találta szembe magát, szőre gyémántként villogott a napsütésben.

– Üdvözöllek, Szürke Vándor! Szellővel jött az üzenet, hogy ide igyekszel. Lám, megérkeztél! Büszke lehetsz magadra. Hóparipa vagyok. Csak a bátor hegymászóknak mutakozom.

Kristálytisza vízzel kínálta a kimerült kiségeret, aki boldog volt, mert elért valamit a saját erejéből. Mégis...

kicsi szívébe belemart a honvágy. Hóparipa megérezte ezt.

– Hazaviszlek, ha akarsz – ajánlotta nagylelkűen.

– Megköszönném – válaszolta csendesen a kis vándor.

Hóparipa hátán kényelmesen elhelyezkedve gyönyörködött a tájban. Lombos fák, fenyők, patakok mentén haladtak, ahogy lejjebb érve elhagyták a hó birodalmát.

„Milyen jó lesz otthon! Mesélek, eszek, és az ágyacskámban kialszom magam” – gondolta. Hóparipa egészen a völgyig vitte. Ott elbúcsúztak egymástól, és Valentin elindult hazafelé. Hirtelen a távolból mennydörgés hallatszott.

„Vihar lesz” – suhant át rajta a gondolat.

Néhány perc múlva szakadt az eső. A villámlás a dörgéssel versenyzett: vajon melyikük a félelmetesebb?

A bátor kiséger egy falevéllal takarta be a fejét, csak ment, ment töretlenül...

... Már nagyon aggódtam. A zivatar egyre erősödött, fújta a szél. Szinte szünet nélkül villámlott. Úgy tűnt, sohasem lesz vége. Jeges félelem tartotta hatalmában. Mi lesz Valentinnel?

A vihar hirtelen vonult el. A Kárpátok felett szivárvány húzódott. S mintha csak a hétszínű égi kapu alól lépett volna elő, megláttam kedves barátomat: Valentint. Megázva, megfázva, de mosolyogva bújta hozzám.

Beesteledett. A kiséger, miután megette sajtvacsoráját, békésen pihent az ágyában. Jóleső, melegvizes fürdő után hosszasan mesélt nekem.

– A hegyeket már láttam – mondta álmosan.

Felkönyökölt, elégedetten szuszogott.

– Szépek – folytatta. – De a tenger még nem... Talán majd egyszer...

Lassacskán álomba merült. Betakartam kék kockás takaróval.

– Büszke vagyok rád, Valentin. Jó éjszakát!

De ő már aludt. A szobácskát bevilágította a gyertya lángja. A távoli hegyek őrizték Valentin álmát, és kedvesen hunyorogtak rá az éjszakai égbolt csillagai...

Josef Guggenmos

Mit gondol a kiséger szombaton?

Mit gondol a kiséger szombaton, szombaton, szombaton?

Ugyanazt, mint bármely más napon, más napon, más napon.

Mit gondol a kiséger más napokon, csütörtök-péntek-szombaton, bármely napon, bármely napon?

Bár lennének kolbászos kenyérek, sok kolbászt, és lehet a kenyér kevesebb!

S bár várna – ó, beleszédülök! – egy óriás-óriás sonkacsülök! (Táplálni velőmet s izomerőmet.)

A kiséger-sors már nem gyötör, ha akkora leszek, mint az ökör. De lennének csak bikaerős, úgy válna belőlem igazi hős.

Az lenne a pompás, az lenne remek – a macska, no lám csak, a macska előre remeg!

Dolmány Teréz Eszter
Télesalád

December

Pocakos, ősz, öreg várúr.
Óvele egy kor lezárul.
Ünnepelget, lakomázik,
és ha becsíp egyik-másik
vendége, hát azt se bánja.
De rég vár egy órácskára,
mikor elvonul egyedül,
s végre új könyvébe merül.

Január

Dölyfös főnök, hiú, rideg.
Parancsolgat mindenkinek.
Apja maradékain él,
s okkal koplal; de mit remél?
Diétáját s amit ígér,
végül sohasem tartja meg.
Szerencsére négy hét után
éves szabadságára megy.

Február

Tud mulatni, mint nagyapja,
sőt a táncban meghaladja.
Időjárás, avagy divat
nem hat rá: jelmezben vigad.
Sírva is, bár jó a kedve,
gyakran pityereg nevetve.
Feszültségét, ha mogorva,
fogcsikorgatással oldja.

Áprily Lajos
Új cinkeszó

Köd és mínusz tíz. Február.
De az a „kicsicsúr”-madár
nagyvígán fittyet hány neki
s pici gitárját pengeti.
Nem lát eget, nem lát napot,
nem érez olvadás-szagot,
köd gomolyog, köd tornyosul,
tornyára permetegje hull,
de ő csak szól, csak zöngicsél.
Ki bátorítja, mire vár?
Alusznak még a vak csírák.
Azt várja tán, hogy egy bohó,
kíváncsi és hamarkodó
avar-takarta hóvirág
csukott szemét kinyissa?
Kicsi madár,
te drága, drága, optimista!

Tarbay Ede
A jégmanó

A jégmanó a hóra huppan,
hipp-hopp, a réten szertenéz,
körötte mindenütt csak hó van,
a szél fenyők között fütyörész.

„Minden milyen fehér, vakító
– a jégmanó így zsörtölög –,
fákon, mezőkön, mindenütt: hó,
s fehér az ég a domb fölött.”

Nagy morcosan a fákra ugrál,
befesti apró gyöngyeit,
piros bogyókat rejt a lomb már,
hullatja vérszín csöppjeit.

Weinrauch Katalin

Telehold

Osvát Erzsébet

Hova tűnt a ház, a tér?

Száll a köd, száll.
Tejfehér.
Eltűnik
A ház,
A tér,
Erdő,
Mező,
Madarak,
A lámpákról
A kalap,
A kertből a kutyától – Fickó kutyánk nincs sehol!

De ébred a napsugár.
Hogy segítsen? Tudja már!

A ködhöz ér
Fényes ujjá,
S nicsak!
Előbukkan újra:
A kertben a kutyakuckó,
Farkcsóválva
Kutyánk, Fickó,
A rét,
Mező, madarak,
A lámpákon a kalap,
A ház, a tér, az erdő...
S a köd, a vén tekergő
Megszökött a dombon át.
Bottal üthetik a nyomát!

Pufók képű telehold
rákönyököl a hegyre,
s erdők sűrű függönyén
átkukucskál, a földre:
árnyékvilág, sűrű éj...
Vörös fényt gyújt sebesen,
s mint egy vidám lampion,
imbolyog fenn, a bérceken.
Tovább gurul az égen,
nem kapkodja el dolgát:
sejtelmes fényt szítálva
csillagok közt utat vág.
Ragyogó égi lámpás
megkerül szirtet, hegyet,
szorosokba bekukkant:
lát szendergő völgyeket...
Lerántja a szurdokról
a sötét ködtakarót,
csillámporral hinti be
az ösvényt, a kanyargót.
Elkíséri a folyót:
fényt csurgat a Tiszára,
gyönyörködve tekint le
az ezüst pántlikára.
Fodrozó víz tükrében
megmosdatja az arcát,
s ráteríti aranylő
álmot hozó palástját.

Szilágyi Domokos

Január

Január van, január van,
januárban, januárban
süt a hó, süt a hó.
Éjszakánkint a domboldal
felesel a teleholddal,
a hideg ríkató...

Január van, január van,
havak alatt a határban
szunnyadozik a vetés.
Fenyvek ágát hó lehúzza,
földben szendereg a búza,
várja üde ébredés.

Fésűs Éva

A kíváncsi hóember

Mielőtt az öreg Tél elindult a földre, alig győzte összeszedni sokféle cókókóját. Jól megtömte a batyuját hópihével, a zsebeit jégvirággal, és magára aggatta a jégcsapokat. Azután akkorát tüszentett, hogy az összes száraz falevél, ami még utolsó erejével az ágakba kapaszkodott, lepotyogott, és másnap hajnalra deres lett a határ.

– No, indulás! – mondta, maga köré parancsolva füttyös szélfiat és unokáit, a zömök kis hóembereket. – Tudja-e mindenki a kötelességét? Ti, fiúk, fújjatok, ahogy csak bírjátok szusszal! Kalapot, ernyőt, háztetőcserepet!

– Ó, de pompás lesz! – fickándoztak a szélfiúk. – Tavasz óta folyton aludnunk kellett, de most minden kéménylyukba belefújunk, minden kabát alá bebújunk!

– Pirosra csípem a bácsik orrát! – kacagott a legfiatalabb, és máris előreszaladt, hogy megelőzze a többieket.

Az öreg Tél napfényeset mosolyodott, de aztán gyorsan összevonta zúzmarás szemöldökét, és a hóemberkéhez fordult, akik illedelmesen sorakoztak fel mögötte, rossz söprűnyelekkal, fazék-kalapokban.

– Vigyázzatok! – intette őket a Tél. – Napra ne menjetek, minden kályhát kerüljétek, még a gesztenyesütő néniket is!

– Igenis, nagypapa! – felelték a hóemberké, és elindultak, hogy vidámságot hozzanak a télbe. Csak a legutolsó, aki a sor végén ballagott, tekingetett minduntalan hátra.

– Mindjárt elveszted a sárgarépaorrodát! – ütötte hátra fagyos kezével az öreg Tél. – Előre nézz, és fogadj szót, mint a többiek!

Megszéppent a hóemberke, gyorsan útnak eredt, és árnyas helyet keresett magának egy óvodakertben. Nagyon tetszett neki, amikor a cinegék megcsodálták, a verebek körülrepdesték – hát még, amikor a csillogó szemű gyerekek rátaláltak!

– Nincs szebb dolog, mint a hóemberiség! – ropogtatta meg büszkén a derekát, és örült a fagynak, amitől erősnek érezte magát.

– Kár-kár! – rikácsolt rá egy fekete varjú a kopasz fáról. – Kár, mert szebb a nyár meg a tavasz!

– Tévedsz, varjú! – felelte a hóemberke. – Nem lehet szép, mert akkor nincs se jégvirág, se hólabda, és nem korcsolyázhatnak a gyerekek.

– De szednek igazi virágot, és piros labdát gurítanak a zöldellő réten! Kár-kár, hogy ilyen buta kis hófejed van, és mit sem tudsz a tavaszról, csak a télről!

A hóemberke répaorra kihegyesedett haragjában, és meglóbálta a söprűjét:

– Te vagy buta, mert összevissza károgsz, ahelyett, hogy megmutatnád nekem azt a híres, nevezetes tavaszt!

A varjú ugrált a kopár ágon, úgy nevetett: – Nem lehet megmutatni, te oktondi! Csak akkor láthatod, ha elébe mégy. Ott szokott jönni a patakpart déli oldalán hóvirággal, ibolyával!

– Sajnos, én nem mehetek el innen, mert abból nagy baj lehet – felelte a hóemberke.

– Ki mondta?

– Nagypám, a Tél.

– Kár!... Kár, hogy az öregek mindig aggodalmaskodnak! Még nagyobb kár hallgatni rájuk!

– Honnan tudod, hogy nincs igazuk? – kérdezte a hóemberke, de válasz helyett a varjú elrepült, mint aki nem tartja érdemesnek a további károgást.

Csakhogy a kis hóemberben már felébredt az emésztő kíváncsiság. Meg a hiúság! Nem akármilyen hóember lenne az, aki látta a tavaszt. És milyen jól állhatna fekete szén-gombjaihöz egy ibolyacsokor!

Igaz, az öreg Tél szigorúan megtiltotta, hogy elhagyják a helyüket, de most nem néz ide, mert sok dolga akadt a zúzmarával.

Mégis várt másnap reggelig, s amikor még alig pirkadt, söprűnyelére támaszkodva elindult a patakparton felfelé. Kíváncsian csillogó szénszemével fürkészte az utat. Amerre ment, egyre kevesebb lett a hó, már alig bírt csoszogni. Egyszer csak megpattant a patak jégkérgé.

– Már itt lehet közel! – ujjongott a hóemberke –, mindjárt megpillantom!

Furcsa melegség árasztotta el a belsejét.

– Érdekes! – gondolta, amikor az első hóvirágra nézett, és kicsordult a könnye –, sose hittem volna, hogy így ellágyulok!

Kövér kis hómancsával törölgetni kezdte az arcát. És akkor, az egyik fordulóban, egy nedves derekú fűzfa mögött felragyogott valami. Napsugárküllős hintaján megjelent a tavasz! Szórta, szórta az ibolyát, mosolygott kék szemével. Rámosolygott a hóemberre is, aki azonban a nagy ragyogástól alig látott, csak elejtette a söprűjét zavarában, és földig hajolt egy ibolyáért. De ugyanakkor kicsi roppanás hallatszott a belsejében, és nem tudott többé fölegyenesedni. Nagyon megijedt!... Fogyni kezdett, és mintha az orra is inogna. A gyönyörű sárgarépaorra!

– Tél nagypó! Hol vagy? – sírta el magát patakzó könnyekkel. – Segíts rajtam, mert valami szörnyű nagy baj fenyeget!

Az öreg Tél már éppen cihelődött hazafelé, és csendet parancsolt a szélfiúknak, de a legfiatalabb most is futkosott, és elvitte hozzá a hóemberke hangját. Az öreg Tél haragjában nagyot fújt, s úgy ledobta hópihécszakját, hogy annak kirepedt az oldala. Újra kavarogni kezdett a hó, megdermedtek a csöpögő jégcsapok az ereszen. Szegény tavasz tündér visszafordította a hintáját, arra sem volt ideje, hogy a virágait gyorsan összeszedje.

Az öreg Tél végigviharzott a patakparton és fagyosan mordult rá a kíváncsi hóemberre:

– Haszontalan kölyök! Mit csináltál?

A hóemberke a fagytól ismét megerősödött, kihúzta a derekát, csak a feje billent bűnbánóan előre.

– Drága Tél nagypó – mondta –, nagyon kíváncsi voltam a tavaszra, de máskor nem csavargok el. Csak most az egyszer visszamehessek Télországba!

– Látod, látod – dorgálta az öreg Tél –, jégcsap meg hólabda való a hóemberkézbe, nem ibolya! Ez a szegényke is megfagyott a te haszontalanságod miatt.

És valóban: a hóember egy lehorgasztott szirmú, fagyott ibolyát tartott a kezében. Emiatt nagyon elszomorodott, és szeretne volna felébredni a dermedt kis virágot, de hogyan?

Akkor egyszer csak egy barátcinege röppent a vállára.

– Add a csőrömbö! Ide! Ide! – biztatta.

– Majd én elviszem a tavasz tündérnek, hogy meleg lehelletével újra életre keltse.

– Köszönöm, cinege! – hálálkodott a hóemberke. – És ha feléled, mondd meg neki, hogy nem akartam...

– Elhiszem, elhiszem! – csacsogott a cinege, és az öreg Tél is elhitte. Sőt... én is elhiszem, mert az ilyesmi a legjobb hóemberkével is előfordul – de ezután soha többé nem hallgat az ostoba varjúkárogásra.

Nagy László

Borzasan

Csin-csin, csin-csin-csere-rere,
szólnak a kékfejű széncinkék.
Cseréljünk: szív-csere-bere,
cinkeszívvel én is víg lennék.
Tél van, a télnek gyomra van,
s én borzasabb vagyok nálatok.
Ti összebújtok boldogan,
a kazal aranyos házatok.

Veress Miklós

Téli dal

Erdőn, mezőn pusztaság,
letörik a havas ág,
hogya zúg a szél.

Bujdosnak a szarvasok,
agancsukon éj susog,
mint sötét levél.

Dúl-fúl a hóihar,
minden avart fölkavar,
amíg ideér.

Sírnak a farkasok,
ütött-kopott ordasok –
szalad, aki fél.

Szélvihar az ostora,
jön a havak pásztora:
jön, jön a tél.

Szép Ernő

Pattogatott kukorica

Örülsz neki ugye, Peti,
Ha a bácsi ott a járdán
A dagadó kukoricát
A rostélyon rezegetti.

Te is örülsz ugye, Vica,
Mikor forrón, illatosan
Szemed előtt megugrik a
Pattogatott kukorica.

Rázzák, rázzák, valamennyi
Gyönyörű nagy hópehely lesz,
Ő be jó is azt elnézni,
No de még jobb, hamm, megenni.

Fény a kalitkában

– Ugye, Bogi, Isten nagyon-nagyon szereti azokat, akik hisznek benne?

– Így van.

– Nemrégiben azt mesélted, hogy ha mégis baj érne, az lehet, hogy próba, amivel a teremtő le szeretné mérni a hűségünket.

– Valóban, időnként kíváncsi rá, hogy a nehézségek között is kitarunk-e mellette.

– Szóval minden nehézség egy próba?

– Ezt így nem mondanám. Valamikor azért kerülünk bajba, hogy a körülöttünk lévők rácsodálkozhassanak a hit erejére. Talán te is hallottad, Edentina, a fülemüle esetét.

– Nem, nem hallottam, meséld el, mi történt vele!

Edentina szokásos reggeli szertartásával volt elfoglalva, így aztán nem tűnt fel neki a szokatlanul mély csend, ami az erdő szélét uralta. Ugyanolyan vidáman kelt, mint minden reggel, s első dolga volt, hogy eldalolja hajnalköszöntő dalát, amellyel hálát adott Istennek az éjszakai pihenő zavartalanságáért. Ezt követte az áldáskérő dal, hiszen kíváncsian várta az új nap ajándékait. De természetesen nem feledkezett meg a családjáról, rokonairól, barátairól sem, valamennyiük nyűgét-baját eldalolta a Gondviselőnek, s mivel igen sokak iránt érzett felelősséget, ez a dal volt a leg-hosszabb. Éppen kedvenc unokatestvére, Csibi gyógyulásáért nyitotta éneke a csőrét, amikor valami nagyon furcsa dolog történt vele. Apró recsegések, tompa puffanás és nagy sötétség... Edentina zavarosan pislogott, de hiába erőlködött, apró szemei nem tudtak áthatolni a sötétség függönyén. Számára értelmetlen hangok röpködtek, aztán mintha felkapta volna a szél, és elkezdte volna dobálni...

– Mi történt vele? Talán csak nem lett ő is beteg?

– Bárcsak beteg lett volna, hiszen arra van orvosság, erre a bajra azonban nincsen gyógyfű. Orvvadászok kapták el a dalnokot, s a busás jutalom reményében dobták zsákjukba a madarat. Mire Edentina felfoghatta volna, mi történt vele, egy csillogó kalitkában találta magát, amelyben mindenféle érdekes dolog volt, csak egy nem: szabadság. Vagyis mégiscsak volt benne az is, de egyáltalán nem úgy, mint ahogy mi képzelnénk.

– Te Bogi, tudod, hogy mit beszélsz? Hogy lehet szabadság ott, ahol nincs szabadság?

– A fülemüle be volt zárva, nem mehetett oda, ahová szeretett volna, nem ehetette azt, amit szokott, nem válogathatta meg a társaságát, vagyis elveszítette a szabadságát. Sokat tépelődött azon, hogy most mit tegyen. Sértődjön meg és dacosan üljön be a sarokba? Vagy kezdjen el búslakodni, ne egyen, ne igyon, hanem sajnáltassa magát? Esetleg dühösen próbálja meg feltépni a rácsos ajtót? Na, kispajtás, te mit tettél volna az ő helyében?

– Valószínűleg ezt mindet. Vagy kitáltam volna valamit, hogy elszökhessek.

– Edentina is kicsi híján ezek közül választott. Csakhogy a mamájától nem ezt tanulta. Benita néni gyakran a szívére kötötte csemetéjének: bármi történjen is, a legelső az, hogy hálát adjon a Teremtőnek. Igen ám, csakhogy most miért adjon hálát? Mit köszönhet meg Istennek itt, a kalitkában? „Ha jobban meg-gondolom a dolgot – billegett egyik lábáról a másikra, – nem történt semmi ko-

moly bajom. Nem tört el a szárnyam. Melegben vagyok. Kaptam ennivalót. Nem lett belőlem vacsora. Ez mind jó... Több most nem jut eszembe, ezért csak erről fog szólni a dalom.” Ezzel felröppent kis hintájára és rázendített az énekre. Közben eszébe jutottak az otthoniak, és Csibi, akinek az egészségéért nem énekelhetett reggel, így néhány cífrával hosszabb lett az ének. Aztán egyre több dolog jutott eszébe, és észre sem vette, hogy a kalitka mellett megáll egy árnyék. A gazdája, egy könnyes szemű kislánka álmélkodva hallgatta a nemrég érke-

ÚTRAVALÓ

zett dalnokot. Kíváncsian figyelte a madarat, és nem értette, mi ütött ebbe a kis szürke, átlagos külsejű lénybe. Miért kezdett el énekelni? És vajon miről szól a dal? Hiába szaladt egyik felnőttől a másikig, ők sem tudtak magyarázatot találni a váratlan koncertre. Az embergyerek elfeledkezett a könnyeit okozó bosszúságáról, és szájátva hallgatta a fülemülét. De furcsán tartja a fejét ez a madár! Kifelé, az ég irányába néz, és igen lelkesen mozgatja kis csőrét, mintha ott, a felhők között lenne az, akinek a dal szól... „Hiszen ez a madár Istennek énekel!” – kiáltott fel a kislány, és nagyon elszégyellte magát. Ez a kis buta jószág ilyen szépen énekel a kalitkában, ő pedig szabad, mégis ostobaságon pityereg. „Menj, repülj haza!” – nyitotta ki a kalitka ajtaját az apróság, s mosolyogva nézte, ahogy a kis fülemüle leül a nyitott ablak párkányára befejezni az énekét. És a kislány pontosan értette, hogy ez a kis dalvíg róla, érte szól.

– Testileg rab volt... lelkileg szabad... Most már értem!

– Isten megengedte, hogy Edentina fogságba essen, mert csak az ő dala tudta felszárítani a kislány könnyeit. Istenre mutató eszköz lett, és amikor véget ért a szolgálata, visszatérhetett otthonába. Neked sem kell félned a nehézségektől. Nem azon kell tépelődni, miért kaptad, keress okot a hálára, és akkor biztos, hogy Istennek tetsző módon éled meg a gondjaidat.

Olasz Tímea

Bibliai ábécé

Kidrón. Jeruzsálem északi oldalán húzódik a mély Kidrón-völgy. Az esős időszakban patak is folyik benne. Jézus gyakran kelt át a Kidrón-völgyön, ha kedvelt tartózkodási helyére, az Olajfák hegyének oldalán levő Gecsemáné-kertbe ment. A Kidrón völgyén keresztül menekült el Dávid Jeruzsálemből Absolon elől.

Király. A bibliai uralkodók neve. Jézus is királynak vallotta magát, de azt mondta, hogy az ő országa nem ebből a világból való. Ő az emberek lelkében akart királyként uralkodni.

Királyok könyve. Az Ószövetség két könyvét nevezik a királyok első és második könyvének. 400 év történetét beszélnek el Izrael és Júda királyairól Dávid uralkodásának végétől a babiloni fogságig. A szerző célja, hogy megmutassa, hogyan bánik Isten az ő népével a történelem különféle eseményei között. A királyokról aszerint mond ítéletet, hogy tisztelték-e az egy igaz Istent, vagy hűtlenek és engedetlenek voltak vele szemben. Olvasható ezekben a könyvekben jó néhány csodálatos történet nemes és igaz emberekről, de még több a gonoszokról, s arról a büntetésről, amely az istentelen királyok és vezetők bűnei miatt sújtotta a népet.

Kísért, kísértés. Ezeknek a szavaknak többféle értelmük is van a Bibliában. Első jelentésük: „próbára tenni”, „próbatétel”. Isten próbára teszi az ember hitét, hogy megtisztítsa. Ilyen próbatételben bukott el az első emberpár, amikor az Éden kertjében Isten tilalma ellenére evett a tiltott gyümölcsből, s ilyen próbát állt ki Ábrahám, amikor Isten szavára kész lett volna feláldozni Izsákot. A nagy sokaság láttán ezt kérdezte Jézus Fülöptől: „Honnan vegyünk ezeknek kenyeret, hogy ehessenek?” Ezzel a kérdéssel azonban csak a hitét akarta próbára tenni, mert ő már tudta, mit fog cselekedni. Az ember kérheti Istentől a próbatételt is, mint Dávid a 139. zsoltárban: „Vizsgálj meg, Istenem, ismerd meg szívemet! Próbálj meg és ismerd meg a gondolataimat!”; de kérheti a súlyos próbatételtől való mentesülést is, mint ahogy Urunk tanított imádkozni: „Ne vígy minket kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól!” S bizonyosak is lehetünk afelől, hogy „Isten hűséges és nem hagy titeket erőn felül kísérteni, sőt a kísértéssel együtt el fogja készíteni a szabadulás útját is, hogy el tudjátok viselni”. Ugyanis nemcsak Isten tesz próbára bennünket, hanem a Sátán is, csak hogy Isten a próbatétellel a javunkat akarja munkálni, a Sátán kísértése viszont – s ez a szó második jelentése – Istentől akar eltéríteni s a vesztünkbe sodorni. Ezért mondta Jézus Péternek: „Simon, Simon, a sátán kísért titeket, hogy megrostáljon, mint a búzát, de én könyörögtem érted, hogy el ne fogyatkozzék a hited.”. A Sátán még Jézust is megkísértette a földi szolgálata előtti negyvennapos böjtölése idején a pusztában, de eredménytelenül. Ezért mondhatja a Zsidókhoz írt levél: „Mivel maga is kísértést szenvedett, tud segíteni azokon, akik kísértésbe esnek.” Van végül a kísértésnek egy harmadik jelentése, egy harmadik formája is, az, amikor az ember akarja kísérteni Istent, vagy bizalmatlanságból, hitelenségből, vagy gőgös elbizakodottságból. Jézus a Sátán egyik kísértését éppen ennek tilalmával verte vissza: „Meg van írva: Ne kísértsd az Urat, a te Istenedet.” S ezzel örök érvényű példát adott a kísértések elleni harcra és helytállásra.

Kís. Többek között Saul király apjának is ez volt a neve.

Kolosséiakhoz írt levél. A kolosséi gyülekezet – a városnak ma csak a romjai vannak Törökországban – elszigetelt kis keresztény csoport volt, amely zsidókból, görögökből és ázsiaiakból állt. A zsidó keresztények túlságosan is ragaszkodtak az istentisztelet ősi zsidó formáihoz. Amikor erről Pál tudomást szerzett, római börtönéből levelet írt a gyülekezetnek, s ebben intette őket a téves tanításoktól s a pusztán emberi parancsolatoktól. A Krisztus keresztthalála által megváltottak Krisztussal együtt meghaltak a világnak, és új életük Krisztussal együtt el van rejtve az Istenben. Elvetvén tehát maguktól régi énjük bűnös szokásait, amelyek ellenkeznek Isten akaratával, a megváltott új ember tulajdonságait ölték magukra és azok szerint járjanak.

Konkoly. Gaznövény, amely kezdetben igen hasonlít a búzához, de az aratáskor kitűnik értéktelen volta. Jézus a konkolyról és a búzáról szóló példázatában arra tanít, hogy Isten ellensége, a Sátán hinti a konkolyt az Úr tiszta búzája közé. Az igazi hívők és a csupán csak látszatkeresztények szétválasztása az utolsó ítéletkor történik meg.

Korinthusiakhoz írt levelek. A görögországi Korinthus nevezetes kikötő, eleven, virágzó, de romlott erkölcsű város volt Kr.u. 51-ben, amikor Pál ott járt. A korinthusiak híresek voltak szabados és könnyű életmódjukról, s a korinthusi keresztények gyakran követték a példájukat. Közülük sokan megfeledeztek arról, hogy ők már a Krisztuséi. Pál két hosszú levelet írt nekik. Ezekben rámutatott sok hibájukra, de kifejezte együttérzését is velük, hogy olyan városban kell élniük, mint Korinthus. Arra ösztönözte őket, hogy szívükben a legfőbb helyet Krisztusnak adják át, mert csak így lehetnek igazán keresztények. A két korinthusi levélben található Pál apostol legszebb tanításai a keresztény szeretetről, az úrvacsoráról, a feltámadásról, a kegyelem erejéről.

(Cecil Northcott *Bibliai lexikon gyerekeknek* című könyve alapján)

Olvastad már?

Ugye Te is hallottad már, amikor a felnőttek – sóhajtva, legyintve, ki pedig felháborodva – azt mondják: A mai gyerekek nem olvasnak, csak a képernyőt bámulják...

Mi másként gondoljuk. Hiszünk abban, hogy Ti is szeretitek a könyvet. Ebben a rovatunkban egy-egy közkedvelt ifjúsági regényből vagy meseregényből mutatunk be egy szemelvényt. Azok számára, akik még nem olvasták: kedvcsinálóul, azoknak pedig, akik már kétszer vagy háromszor is: az emlékek felidézéséül.

Gottfried August Bürger

Münchhausen báró kalandjai

(Részlet)

Nem rejtem véka alá, drága barátim, hogy világeletemben azokat tartottam legkedvesebb cimboráimnak, akik éppúgy szerették a vadászatot, akárcsak jómagam. Oroszországi vadászkalandjaim azért is oly feledhetetlenek számomra, mert ritka szerencsém volt. Így mindig szívesen emlékezem vissza rájuk.

Vadászkedvem semmi sem tudta lelohasztani, a nagyszerű vadászerületek, a pompás, gazdag vadállomány, a ritka madarak mind-mind csak fokozták szenvedélyemet. Épp ezért újdonsült ismerőseim is örömet hívtak meg vadászataikra. Egy reggel egyik barátom vadász-kunyhójában tanyáztam. Az ablakból kipillantván láttam, hogy a közeli tavon vadkacsák hemzsegnék. Úszkáltak, játszadoztak, öröm volt rájuk tekinteni. Felajzottan lekaptam vadászpuskámat a szegről, és ész nélkül leviharoztam a lépcsőn. De mert álomittas voltam, elfeledtem a fejemet lehajtani, s így homlokkal rohantam neki az alacsony ajtófélfának. Akkorát csattant a kobakom, hogy a szemem is szikrát hányt, méghozzá akkorákat, hogy a legviharosabb éjszakák vilámainak is beillettek volna. De csak egy másodpercre torpantam meg. Vadászkésem hideg pengéjét gyorsan a homlokomra nyomtam, hogy púp ne nőjön rajta – és hanyatt-homlok szaladtam a tóhoz. A kacsák épp akkor szálltak fel a vízről. Puskámmal megcélzom a kacsahadat – és szörnyű méregbe gurulok, mert akkor veszem észre, hogy puskám kacsából kipattant a kovakő, amikor össze-

csokolóztam az ajtófélfával. Sürgetett az idő. Mit tegyek hát? Szerencsére eszembe jutott, hogy az imént szikrázott a szemem. Nosza, felnyitottam a lőportartályt, megcélzom a vadkacsákat és ököllel alaposan szemközt vágtam magam. Az ütéstől újra szikrát hányt a szemem. A szikra pótolta a kovakövet, puskám elszűlt, és én egyszerre öt pár vadkacsát és két pár partifecskét kaptam puskavégre.

Szavamra mondom, a leleményesség a férfítottak rugója. A leleményes katonák és tengerészek a kutyaszorítóból is kivágják magukat, s a találékony vadászokhoz társul szegődik a szerencse.

*

Egyszer a város közelében elterülő tó partján vadászgattam. Nagy gyönyörűségemre csapatnyi vadkacsát fedeztem fel a vízen. Gondtalanul lubickoltak, úszkáltak, alá-alábuktak, hogy csak farktollaik hegye kandikált ki a vízből. Örült a szívem, de a lelkeket gond nyomta. A kacsák hol erre, hol arra hasították a vizet széltében-hosszában, s már csak egyetlen töltényem maradt. Nekem pedig nem egy kacsára fájt a fogam, mert amúgy vadász módra akartam megvendégelni a cimboráimat. Egy-két kacsát kevés lenne a vadászlakomához, ha meg koplaltatom a vendégeimet, szó éri a ház elejét.

Szerencsére hamar eszembe jutott, hogy a magammal hozott szalonnámból maradt még egy falásnyi. Nosza, előveszem a vadásztáskámból, és egy hosszú, fonott szíj végéhez kötöm. És még előtte részeire bontottam a fonott szíjat, az egyes

részeket egymáshoz csomóztam, s ezáltal négyszeresére hosszabbítottam meg a szíjat. Ezután elrejtőztem a sűrű parti nádasban, csak a csalétket hagytam a vízben. Legnagyobb örömömmre egy hatalmas gácsér úszott hozzá és falánkságában szíjastul lenyelte a szalonját. A megemészthetetlen zsíros szíj másik vége egykettőre szalonjátul kicsusszant a gácsér hátsó felén. De már ott volt egy másik kacska és nagy mohón bekapta a szalonját. Ez sem járt másként, mint a gácsér. Őt követte a harmadik, majd a negyedik és így tovább. Hamarosan szép sorjában az egész csapat felfűződött a szíjamra, s olyan szépen megültek ott, akár egy nyaklánc gránátkövei.

Zsákmányomat óvatosan partra húztam. A szíjat jó erősen a vállam és a derekam köré tekertem, s azzal már talpaltam is haza a vadkacsafüzérrel.

Igen ám, de messze laktam, a vadkacsacsapat pedig mázsányi súlyt nyomott. Biz beleizzadok, míg hazavonszolom őket. Már-már bálni kezdtem, hogy az egész kacsahadat megfogtam. Haj, hogy jutok velük haza?!

E gondomtól egy különös baleset szabadított meg, de sajnos egyben újabb bajokat zúdított rám. A kacsák még egytől egyig éltek, s amint felocsúdtak, megriadva rángatták egymást, s közben kétségbeesetten csapkodtak szárnyukkal, hogy felrepüljenek, elrepüljenek. Addig-addig próbálkoztak, míg végre sikerült szárnyra kelniük. Rémműlten láttam – bár akkor sem voltam szalmaszál-

huszár –, hogy velük együtt én is a magasba emelkedtem! Nos, gondolhatjátok, micsoda erő lakozott bennük.

Helyzetemben mindenki más berezelt volna, én azonban nem vesztettem el a fejemet. Nagy hidegvérrel légi fogatba állítottam a fogságomba esett vadkacsákat. Kabátom szárnyai vitorlálkává változtak, s ezek segítségével, valamint a karommal végzett evező mozdulatokkal szépen a házam fölé kormányoztam csodálatos légi fogatomat. Amikor a kémény fölé értem, egymás után kitekerem a vadkacsák nyakát, így egyre lejjebb és lejjebb ereszkedtem, végül a kéményen át egyenest a konyhai tűzhelyre pottyantam. Szegény szakácsom majd elájult ijedtében. Szerencsére még nem fogott hozzá a főzéshez, így hát tüzet sem rakott. Szerencsére, mondom, mert nem lett volna ínyemre, hogy együtt süljek meg a vadkacsákkal.

E vadkacsákéhoz hasonló sorsra jutott hét fogolymadár is. Ki akartam próbálni új vadászpuskámat, milyen a fogása, nem túl nehéz-e, s hogy áll a kezemben. Jó vadásznak kész csapás a nehezen kezelhető puska. A rossz puska kocavadásznak való. Nos, új puskám kitűnő fegyvernek bizonyult, de még hátra volt a belövése. Ezért kibaktattam a határba, és épp azon tűnődtem, mit is kaphatnék puskavégre, amikor hirtelen nagy fogolycsapat rebtent fel előttem.

Egyszeriben megjött az étvágyam a finom fogolypecsenyére, viszont még nem töltöttem meg a puskámat söréttel. Ha most töltögetném, elszalasztanám a pecsenyét. Pedig már szinte az asztalomon láttam a ropogósra sült nagyszerű lakomát! Ekkor kitűnő ötletem támadt – néhanapján ti is kipróbálhatjátok, barátaim! Engem ez húzott ki a csávából.

Miután megfigyeltem, hol szálltak le újra a foglyok, gyorsan megtöltöttem a puskámat, de sörét helyett a töltővesszőt dugtam a csőbe. De előtte még nagy sietve kihegyeztem a vessző felső végét. Aztán rendkívül óvatosan a csapat közelébe lopóztam, és amikor azok újra felrebentek, meghúztam puskám kakasát.

Határtalan öröömre a kilőtt töltővessző nyílveszőként repült a magasba és egyszerre hét foglyot nyársalt fel, majd lassan lehullott a földre. Lám, aki az esztét használja, segít önmagán, hiszen a régi mondás is ezt példázza: többet ésszel, mint erővel. Így hát ismét újabb tapasztalattal gazdagodtam.

*

Oroszországban vannak az igazi rengetegek. Ezekben a se széle, se hossza erdőkben oly magasra nőnek a fák, hogy fényes nappal is sötétség honol alattuk. Nos, egyszer egy ilyen végtelen orosz erdőbe keveredtem. Szemem hamar hozzá szokott a sötétséghez. Hirtelen egy gyönyörű fekete rókát pillantottam meg. Szavamra, vétek lenne az ilyen ritka értékes prémet golyóval vagy söréttel kilyukasztani. Ujjam begye már szinte érezte is a finom, puha szőrmebunda tapintását.

Róka koma nyugodtan álldogált egy fa tövében és kíváncsian rám bámult. Elinalhatott volna, de nem tette, félelem nélkül, kitartóan bámult, nyilván azért, mert még sohasem látott embert és puskát. Ezzel pecsételte meg sorsát. Puskámból kivettem a golyót és helyette egy hatalmas szeget tettem bele. Lövésem mesterlövésnek bizonyult: a rókát farkánál fogva erősen odaszegeztem a fához. Ekkor hozzáléptem, vadászkezemmel egyetlen vágással széthasítottam a bundáját a fején. Ókelme már nem várta meg, hogy kikorbácsoljam a bundájából, a metszett nyíláson át – uzsgy! – póre bőrét mentve elnyargalt árkon-bokron át. Nekem pedig otthagya drága bundáját. Így jártunk jól mind a ketten.

Az ember baklövéseit gyakran a véletlen és a jószerencse billenti helyre.

E tétel bizonyosságául több történetet is elmesélhetnék, mint például esetemet a vaddisznókkal.

*

Egy sűrűsége sötét erdőben bolyongtam. Hirtelen ágrecsegést hallok. Lélegzet-visszafojtva figyelek, s egyszer csak egy fiatal vadkan bukkan fel, a nyomában pedig egy nagy vaddisznó. Bevallom férfiasan, elvéstem a lövést. A kis kan villámgyorsan megugrott, a disznó viszont megállt, mintha odacövekelték volna. Óvatosan közelebb lépek hozzá, előbb csak egy lépéssel, aztán kettővel, megállok, és alaposan szemügyre veszem. Ekkor látom, hogy vak a szerencsétlen, és szájában ott szorongatja a kis vadkan farkát. Időbe telt, mire rájöttem, hogy a kis vaddisznó így vezette világtalan anyját. Puskagolyóm kettejük között sivított át és kettészakította az eleven vezetőzsineget. A koca erre lecövekelt, de a leszaktadt fark végéig továbbra is a foga között szorongatta. Remek ötletem támadt, mérészen hozzáléptem, megragadtam a far-

kinca végét, és a legyengült öreg állatot szépen hazavezettem. Hűséges kutya módjára, engedelmesen követett.

A feldühödött vaddisznókocák veszedelmesek, ám a vadkanok még százszorta veszedelmesebbek. Talán mondanom se kell, barátaim, hogy Oroszországban gyakran vadásztam ezekre a fekete ördögfajzatokra.

Egyszer csak úgy cél nélkül jártam az erdőt. Örültem a szép időnek, hallgattam a madárfüttyöt. Akárha selyemszőnyegen lépkednék, oly könnyen esett a járás a puha mohán. Hirtelen hegyomlásnak beillő recsegés-ropogás támadt, és mielőtt még körülnézhettem volna, egy óriási vadkan rontott felém. Épp csak annyi időm maradt, hogy egy fa mögé ugorjak. Ha ezt fél pillanattal később cselekszem meg, a dühödtt fenevad felnyársal. Így azonban testem helyett a fába mélyesztette félelmetes agyará. Szerencsére olyan mélyen fúródott agyara a fába, hogy nem bírta onnét kirántani, s így nem ronthatott nekem.

– Hohó – gondoltam –, most kelepcebe kerültél! Megállj, majd mőresre tanítalak! – Azzal felkaptam egy követ, és még mélyebbre vertem be agyará a fába, hogy kereket ne oldhasson. Alaposan beleizzadtam a kalapálásba. Nem tudom, mennyire tűnt hosszúnak a vadkannak a várakozás ideje, mert én bekutyagoltam a legközelebbi faluba kocsiért és kötelekért. Az elevenen fogságba esett bestia hazaszállítása már gyerekjáték volt, nem is pazarlom rá a szót.

*Citera pengi: körbe, járjad,
Katica, Böske, szedd a lábad!
Lobog a rózsza, rezedá bokra,
Tavaszi lázban rezeg a szoknya.*

A farsang a vígság, a mulatozás, a tánc, a móka ideje. Vízkereszt napjától (január 6.) hamvazószerdáig tartó időszak. Számos népszokás fűződik a farsanghoz. Magyarországon a farsang kialakulása a középkorra tehető, elsősorban német hatás eredményeként. Elterjedése valószínűleg három fő területen történt: a királyi udvarban, a városi polgárság és a falusi lakosság körében. Legjellemzőbb eseménye az álarcos, jelmezes alakoskodás, amely majdnem minden farsangi népszokásban előfordul. Történeti adatok tanúsága szerint a XV. század óta ismeretes és kedvelt, és számos formája ma is él a magyar nyelvterületen. Leggyakrabban adománygyűjtő szokással kapcsolódik.

A farsangi szokások fontos eleme az ünnepinél is gazdagabb evés-ivás, tánc, mulatozás.

Számos termékenységvarázslat, illetve terményvarázsló cselekmények és hiedelmek kapcsolódnak a farsanghoz. Például a mulatságban, játékban nagyokat kell ugrani, hogy nagyra nőjön a kender, a húslevesbe ugyane célból hosszú laskát kell főzni. A népi hiedelem szerint húshagyó kedden kell a vetnivaló kukoricát lemorzsolni, a gyümölcsfákat és a szőlő négy sarkán egy-egy tőkét megmetzeni.

A világörökség része lett a Magyarországon, Mohács környékén élő délszlávok alakoskodó felvonulása, a busójárás.

(Garai Gábor) Az Irka ezekkel a vidám hangulatú versekkel kíván minden olvasójának víg farsangot!

Mentovics Éva

Vígság legyen!

Farsang van most,
ne feledd el.
Maskarátat
fürgén vedd fel!

Libbenjen a
pörgős szoknya,
a nadrág is
vígán ropja.

Szól a duda,
szedd a lábad,
perdülj, fordulj,
fürgén járjad!

Dobbanjon a
bundás bakancs.
Vígság legyen,
ez a parancs!

Dálfalvi Nándor

Farsang

Táncra, táncra, kislányok,
daloljatok, kisleányok.
Itt a farsang, haja-huj,
ne lássunk most szomorút.

Mert a farsang februárban
nagy örömet ünnepel:
múlik a tél, haja-huj,
s a tavasznak jönni kell.

Lackfi János

Pete-lét

Élt egy pete,
neve Peti,
sosem jutott
píte neki.

Pityergett is
néha Peti,
anyja a töb-
bit eteti.

Siránkozott:
a lét píti,
szegény petét
léépíti.

Rossz volt kedély-
állapota,
jött egy pata
s eltiporta.

Csorba Piroska

Reggelre csak fél zoknit találok

Esténként a sötétben megjelenik
a nagy Zoknifaló,
és a zoknijaim sajnos
eléjemásznak,
reggel azért nem találok sehol
a fél zoknimat.
Persze az is lehet,
hogy az ágyneműtartó mögött
reszketnek
a nagy Zoknifalótól.

A legjobb, ha az embernek
valamennyi zoknija
egyforma színű.

Farkas Árpád

Szerelmes

Szerelmes a nád a szélbe,
Hajnalka az estikébe,
nyírfiúba a nyárfalányka,
boroszlán a boglárkába,
április a májusokba,
május is a júniusba,
s mire a telihold feljő,
bakfislányok orcájáról
leolvad a szeplő.

Számítógép-suli 68.

ECDL-FELADATOK

Az ECDL-példatárhoz hasonlóan az értékelési irányelveket és a szükséges ismereteket is megadjuk. Ez a feladat a tabulátorok alkalmazásának lehetőségeit ellenőrzi. Figyeljete arra is, hogy a tabulátorok kitöltését is be kell kapcsolni, és a pozícióját is be kell állítani.

A feladatot elkészítése után nyomtassátok ki, és ezt az *Irka* levelezési címére küldjétek el. Az elkészített dokumentumot mentsetek el, és azt egy elektronikus levél mellékleteként továbbítsátok nekem a következő címre: *irka.pd@gmail.com* címre. A dokumentum fejlécében legyen feltüntetve a nevetek, az iskola, amelybe jártok, a láblécben pedig az osztályotok is. A feladat megoldását 2012. február 25-ig kell elküldeni. Az eredményeket a következő számban fogjuk közölni.

XXX Kft. Oktatási Központ JELENTKEZÉSI LAP

Kérem jelentkezésemet nyilvántartásba venni **kosárfonó** tanfolyamra.

Név:.....
 Anyja neve:.....
 Születési hely:.....
 Születési idő:.....
 Iskolai végzettség:.....
 Levelezési cím:.....
 Telefon:.....

A tanfolyamról

- a TV-ből
 rádióból
 újsághirdetésből
 ismerőstől

értesültem.

Alulírott tudomásul veszem, hogy a tanfolyami díjat a kurzus kezdésekor megkötött képzési szerződés alapján fizetem, a tanfolyam elvégzéséhez szükséges okmányokat az első foglalkozásra magammal hozom.

Budapest, 2001. ....

aláírás

Átvéve:

Kezds várható időpontja:

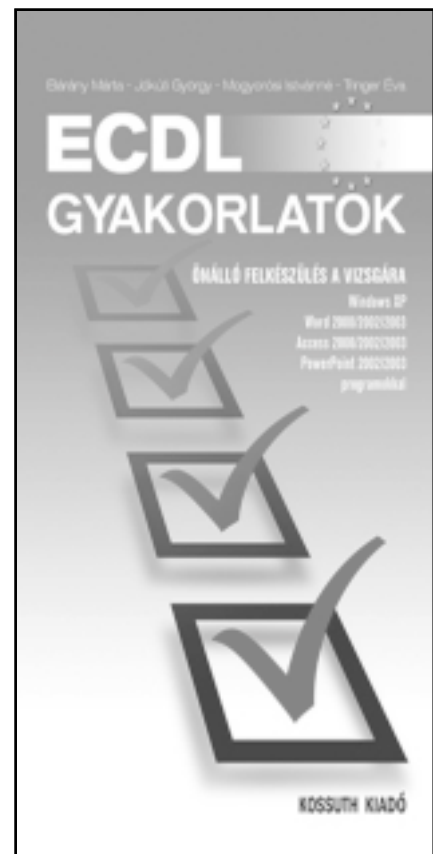
Értékelési irányelvek/Szükséges ismeretek:

Alapszintű műveletek

Dokumentum mentése
 Dokumentum nyomtatása
 Betű méretezése
 Dőlt betűk
 Vastagított betűk
 Bekezdés sorkiegyenlítése
 Bekezdés középre igazítása
 Szöveg szélességének állítása
 Bekezdés beljebb kezdése
 Keretezés (szegélyvonalak)

Emelt szintű műveletek

Ritkított betűk
 Kiskapitális betűk
 Felsorolás alkalmazása/jel beillesztése
 Megfelelő módon végzett keretezés (szegélyvonalak)
 Pontsor tabulátorral
 Aláíráshely elkészítése

Pallay Dezső

Feladat

Hogy nevezzük a Mohács környéki délszlávok farsangi szokását?

Az Irkában új rovat indul a fenti címmel. Ismeritek a dobogó főnév jelentését? Fából készült emelvényt jelent. Olvasmányaitokban gyakran találkozhattok vele, a dobogón állt például a régi osztályterekben a tanár asztala. Ma ritkán használjuk, inkább a pódium kifejezéssel élünk.

Új rovatunkban olyan közismert kárpátaljai fiatalokat mutatunk be, akikre büszkék vagyunk, akiket szívesen emelünk a mi képzeletbeli Irka-dobogókra. Annál inkább, mivel ők is Irka-olvasóként kezdték, olyan kisgyerekként, mint ti... Ki tudja, tíz, húsz év múlva melyikőtök áll majd az Irka-dobogón?! ...

Ebben a rovatban egy kicsit közelebből ismerkedhetek meg szülőföldünk jeles fiataljaival, akiknek minden bizonnyal hallottátok már a nevét, talán találkoztatok is velük. Ám most csak Nektek beszélnek önmagukról, hívatásukról.

Elsőként Tarpai Viktória színművész a vendégünk.

Tarpai Viktória 1984. március 26-án született Nagymuzsalyban. Iskoláit szülőfalujában, majd a Beregszászi 4. Számú Kossuth Lajos Középiskolában végezte. Ezt követően a Budapesti Magyar Színiakadémián tanult színművészetet. Jelenleg a Kárpátaljai Megyei Magyar Drámai Színház társulatának ifjú színésznője.

– Minek a hatására döntöttél úgy, hogy a színészi szakmát választod?

– Ez csak úgy jött, szüleimnek köszönhetően. Amikor Vidnyánszky Éva és Vidnyánszky Attila létrehozták a gyermekstúdiót, én 10 éves voltam. Felvételt hirdettek. Minden gyerek készült egy verssel. Én is elkészültem, de nem mondtam el, mivel nagyon lámpalázás gyerek voltam. Ennek ellenére édesapámék behozták a következő foglalkozásra is. Ott akkor Éva néni megkérdezte, hogy csak neki elmondom-e a verset? Éva néninek elmondtam. Meghallgatott, s felvett a stúdióba. 7 évig tagja voltam ennek a színi stúdiónak. Tehát 7 évig minden szavalóversenyen, ahol csak lehetett, ott voltam. És így jött a szerelem! Végül is szüleimnek, Éva néninek köszönhetem és Istennek, aki megajándékozott ezzel a talentummal.

– Mikor kerültél a beregszászi társulathoz? S miért épp ezt a színházat választottad?

– 13 évesen pár stúdiós társammal bekerültünk a *Gyilkosság a székesegyházban* c. darabba mint betlehemes keretjáték szereplői. Aztán 15 évesen bekerültem a *Dorottyába*. Érettségi után lekéstem a budapesti felvételt, s akkor Vidnyánszky Attila felajánlotta, hogy mint segédszínész vegyek részt a társulat munkájában. Persze, én örömmel igent mondtam. Aztán 1 év múlva felvettek a színiakadémiára, s itt 3 évig voltam akadémista, 2001 és 2005 között. Mikor hazajöttem, színészként kerültem vissza a társulatba, s azóta – egy kisebb megszokással – közel 4 éve vagyok a tagja.

Amikor befejeztem az akadémiát, föltették a kérdést, hogy miért akarok hazamenni, hiszen itthon nehezebbek a körülmények! Én 10 éves korom óta láttam ezt a társulatot. Én ebben nőtem fel. Nekem a beregszászi színház a Színház, amelyben igazán otthon érzem magam. Hazahúzott a szívem...

– Lámpalázás kisgyerekként indultál a gyermekstúdióból, s mára ismert színésznő vagy. Melyik volt az a vers, az a

IRKA-DOBOGÓ

szerep, amellyel elindultál, s milyen szerepekkel folytattad ezt a megkezdett utat?

– Vörösmarty Mihály *Petikéjét* mondtam el Évike néni-
nek ott, a sarokban. Az volt az első dobás. Az első szavalóversenyemen Szalai Borbála *Bálba készül a számár* c. versével léptem fel. A stúdióban eleinte irodalmi összeállításokkal kezdtünk – mint például *A tücsök és a hangya*, amelyben kórusként működtünk – és aztán jöttek sorra a szerepek. Petőfi *A helység kalapácsában* Szemérmes Erzsókot játszottam, a betlehemes keretjátékban Mária voltam, aztán a *Dorottyában* egy kisebb szerep jutott. 17 évesen a *Koldusoperában* Pollyt alakítottam, ami nagyon nagy falat volt számomra.

Amióta visszajöttem, azóta játszottam Shakespeare *Ahogy tetszik* c. darabjában Rosalindát, aztán Debrecenben Osztrovszkij *A vihar* c. drámájában Katyerinát, Vörösmarty *Csongor és Tündéjében* Tündét stb. Jelenleg Molnár Ferenc *Üvegpipó* c. vígjátékában Irmát alakítom.

– Melyik az a szereped, amelyre a legbüszkébb vagy, amelyik a kedvenceddé vált?

– Lélekben igazából Irmával tudtam azonosulni. Nagyon szeretem ezt a szerepet. Amit ezenkívül még nagyon-nagyon szerettem, az a Katyerina volt. Az igazat megvallva, szeretem én minden szerepemet, de ez a kettő az, ami a legközelebb áll hozzám. Szeretem a kisebb megbízásokat is. Például a *Szarvassá változott fiú kiáltozása a titkok kapujából* számomra igazi csoda: egy színpadon állni Töröcsik Marival és a nagyokkal, figyelni az ő munkájukat! Egy főszerep mindig más, de nekem ezek a kisebb, „kórusos” alakítások is nagyon kedvesek.

– Hogyan választják ki a színészt a szerepre? Vannak tipikus karakterek, esetleg egy jó színész minden szereppel tud azonosulni?

– Minden színházban van egy naiva, egy tragika, egy komika. Azonban vannak színészek, akikre különböző stílusú szerepeket is ki lehet osztani. Ez a felosztás nálunk is megvan. Ám nálunk épp az a jó, hogy nem vagyunk beskatulyázva. Egy naivának is adhatnak ellenszerepet. Ez az akadémián is jelen volt. Amikor látta a tanárunk, hogy én naiva alkat vagyok, az könnyebben megy – kaptam teljesen más stílusú szerepet. Azonban a naivában is vannak típusok. Irma is naiva

szerep, de teljesen más típus, mint például Tünde. Nem könnyű naivának lenni, főleg az ilyen típusú naivának. Harmadik év végén elmondta nekem a tanárom, hogy „...magának vagy nagy szerencséje lesz azzal, ami, vagy nem. Maga kívülről naiva alkat, de belülről teljesen más. Ez a kettő üti egymást.”

– *Álomszerep?*

– Ez még nem igazán kristályosodott ki bennem. Amióta hazajöttem, csak főszerepeket kaptam. Ibsen *Nóráját*, *Stuart Máriából* Stuart Máriát, a *Pygmalionból* Elizát, aki kicsit hasonlít Irmához. Olyan, amit ki tudnék emelni, talán Csehov *Sirály* című darabjából Nyina, a *Három nővérből* Irina.

– *Szerinted könnyű vagy nehéz a színészi hivatás?*

– Kívülről ez egy csodálatos, varázslatos világ, de ennek ugyanúgy megvan az árnyoldala. Ha az ember ezt nem felszínesen, félvállról csinálja, akkor egy szerepet jól eljátszani nagyon nehéz dolog. S ha az nem sikerül, és érzem, hogy nem tudtam valami olyat megmutatni, amit szerettem volna, az borzasztó dolog tud lenni. Ezenkívül sokszor ki kell „pakolni” az életünket a színpadra: a fájdalmakat, a nehézségeket, az örömeiket. Nem könnyű dolog ez. A szövegtanulás, amikor meg kell tanulni időnként nagy mennyiségű szövegeket, az egy dolog. Emellett mi vándortársulat vagyunk, aminek szintén megvan a szépsége. Én például imádom beülni az autóbuszba és két napot utazni. Bár fárasztó, de az ott együtt eltöltött órák mindenért kárpótolnak. Mi magunknak kellékeznünk. Pl. a kollégánom csinálja a hajunkat. Vannak nehézségei ennek az életnek, de megvan a szépsége is. Amikor azt érzed, hogy tudtál adni, és hogy ott állsz és megtapsolnak: az a pár perc mindenért kárpótol. Én azt gondolom, hogy másként ezt nem érdemes csinálni.

– *Melyek azok a tulajdonságok, amelyekkel egy színésznek rendelkeznie kell? Mitől lesz valaki jó színész?*

– Azt szokták mondani, hogy a kisugárzás. Nagyon fontos, hogy egy embernek milyen a kisugárzása a színpadon. „Át tudsz-e jönni” vagy sem. Én például borzasztó lámpalázás vagyok a mai napig, amire azt mondják, hogy nem biztos, hogy nagy baj. Soha nem felejttem el, hogy amikor felvételiztem, bármibe belekezdtem, lejött a vasfüggöny, és kész. Mégis fölvettem. Utána elmondta a tanár úr, hogy egyetlen mondatból le lehet azt szűrni, hogy valaki erre a pályára való vagy sem. Tehát ahogy bemeleg az ember stb. Olyan dolgokat szoktak csináltatni, hogy például „most jöjjön be az ajtón, nézzen körbe, húzza le a cipőjét és közben kezdje el mondani a verset”. Sokak szerint vannak emberek, akik alkatilag abszolút színpadra születtek. Lehet, valakinek van egy bája, egy érdekes arca, orgánuma stb.

De ezeken kívül nagyon sok minden kell ahhoz, hogy valaki jó színész legyen.

– *Ki a példaképed?*

– Azt gondolom, hogy én mindenkitől csak tanulhatok a társulatban. Szeretnék olyan technikai és művészi tudással rendelkezni, mint Törőcsik Mari. Nekem ő valami miatt a szívemben ott van. Amikor kislány voltam, mindig az volt az álmom, hogy egyszer Törőcsik Marival találkozhatnék. S azt, hogy én egy színpadon játszhattam vele, beszélgethettem vele, hogy fölajánlotta, hogy tegezzem, hogy mesélt a *Körhinta* forgatásáról és még nagyon sok mindenről, ami vele történt, azt én álmaimban sem gondoltam volna. Bár nagyon sok mindent letett az asztalra, mégis megmaradt annak az egyszerű embernek, akinek azt gondolom, hogy tudni kell megmarad-

ni. Törőcsik Marin kívül számomra még nagyon sok meghatározó művész van, senkit nem szeretnék kihagyni...

– *Hogyan telik egy színész munkanapja? A színészet mellett mit csinál az szabadidőben?*

– Amikor van próba, akkor reggel 10-re bejövünk s bent maradunk kb. 6 órát, bemutató előtt még ennél is többet, olykor 9-10 órát is. Sokszor utazunk, mert vannak külföldi fellépéseink is fesztiválokon. Amikor nincs színház, akkor otthon vagyok. Van öt keresztgyerelem, akiket időközönként meglátogatok, vagy találkozom a barátnőimmel. Nagyon szeretek színházba is járni, ezért néha elutazom Budapestre vagy Debrecenbe a színházba, hiszen az is hozzátartozik egy színész életéhez, hogy ne csak művelje, hanem nézze is, mert így rengeteget tanul. Szeretek olvasni. Mindezek mellett azonban az utazás az, ami a legjobban megnyugtat és kikapcsol. Én jövőmenő ember vagyok. Amikor bekerültem a társulatba, mi nagyon sokat utaztunk, különböző fesztiválokon vettünk részt, s ez így szinte életvitelemmé vált. Engem ez tölt fel, ez nyugtat meg. Szeretem a jó társaságot, szeretek beszélgetni.

– *Színészként nagyon sok helyen jártál már. Van olyan hely, ahová szívesen utazol vissza akár többször is?*

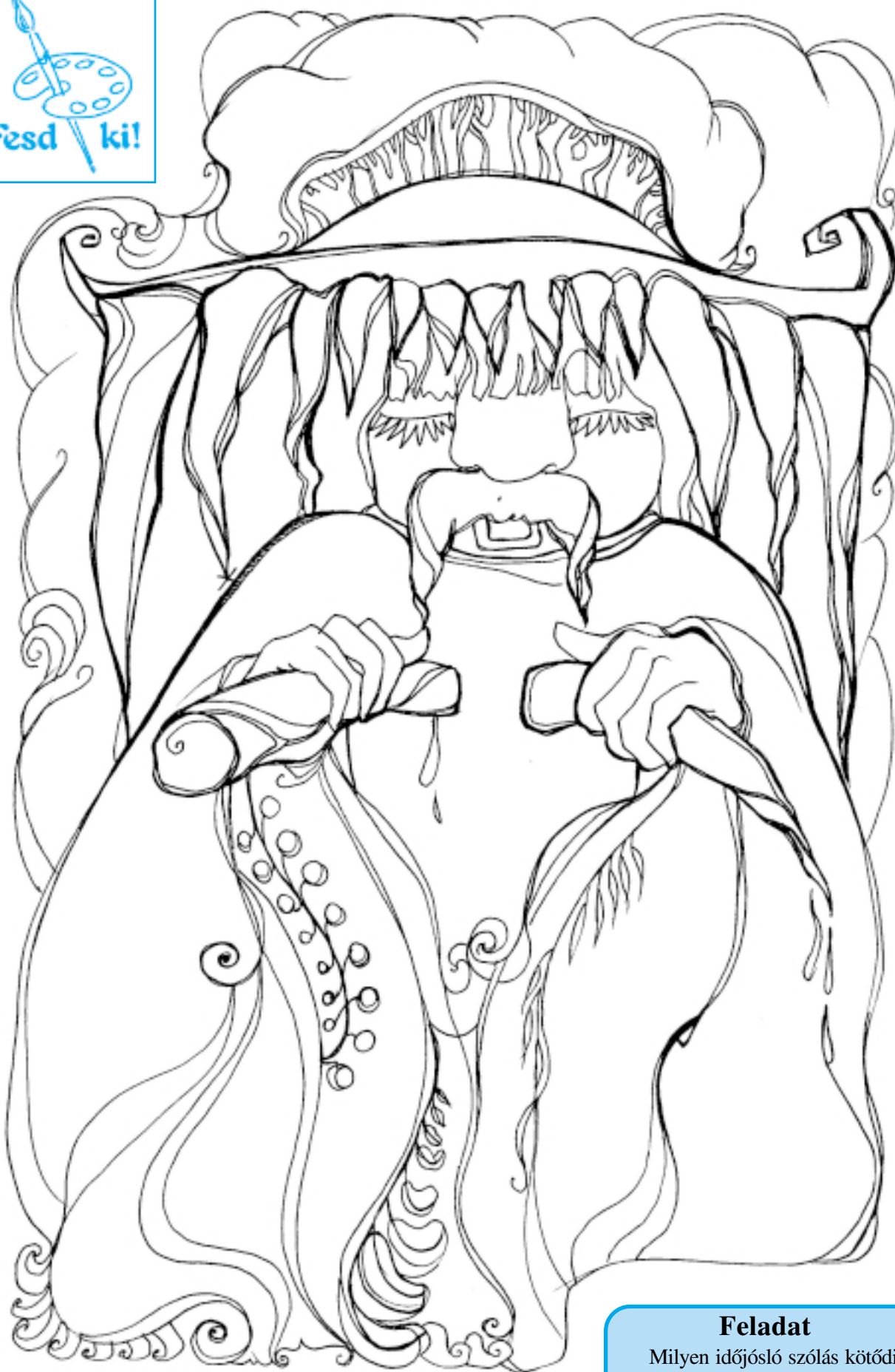
– Leginkább a kisvárosokat szeretem. Amit eddig a leglátványosabbnak találtam és talán a legmaradandóbb élmény, az két francia kisváros volt: Nancy és Metz. Mindkét hely varázslatos és gyönyörű. Ilyen még számomra Krakkó és Prága. Magyarországon is rengeteg helyen jártunk már. Ha leülnék egy térkép elé, nagyon sok helyre oda tudnám tenni a piros pontot, hogy ott már jártam. Szeretem Egert, a Mecsetket, Pécsét, de Budapestet és Debrecen is, mert ide nagyon sok élmény köt. Itthon, Kárpátalján a kedvenc helyeim a Vereckei-hágó, Szinevér és a Sipot-vízesés.

– *Mit üzennél az Irka olvasóinak?*

– Először is, hogy olvassák az *Irkát*! Nekem az *Irka* gyerekkorom és fiatalkorom egyik meghatározó lapja volt. Nagyon sok érdekesség van benne. Mindamelllett, hogy a fiatal tehetségek verseket, meséket írhatnak, rajzolhatnak, azt gondolom, hogy egy fantasztikus dolog, mert csak a szépre, a jóra és az értékekre nevel. Emellett járjanak színházba! Ne felejtsek el a hagyományainkat! Próbáljuk együtt megőrizni az értékeinket, míg még lehet. Küzdjünk és támogassuk a nemes dolgokat akár nézőként, akár olvasóként, akár diákként, mert érdemes.

– *Nagyon szépen köszönöm ezt a kellemes beszélgetést. Sok sikert és kitartást kívánok a további munkádhoz!*

– Köszönöm szépen!

Feladat

Milyen időjósító szólás kötődik Mátyás napjához (február 24.)?

Múltunk épített emlékei

A huszti vár

A 330 m magas hegykúpon épült, a Tisza és a Nagygát találkozásánál fekvő huszti várat már Kölcsey is romvárként énekelte meg, mégis érdemes időt és fáradságot fordítani a romok megtekintésére, mert áthaladva az épen maradt nyugati kapu boltíve alatt, s a megmaradt várfalak közt sétálva csodálatos kilátás nyílik az ezüstszalagként kanyargó Tiszára és a Máramarosi-medencére.

A vár bejáratát jobbról négyszögű bástya védte. A felső várban volt a várnagy háza, a kaszárnyák, a lőportorony és a kút. Az alsó várban templom, lakó- és gazdasági épületek, börtön és kazamaták voltak.

A huszti vár elsősorban a máramarosi só útjának őrzője volt, de fontos stratégiai szerepet is betöltött: a Toronyai- és a Tatár-hágó védelmét. Nem véletlen tehát, hogy a királyi uradalom központja lett, s döntő szerepet játszott Magyarország legfiatalabb vármegyéjének a kialakulásában.

Első írásos említése 1353-ból való. 1392-ben Zsigmond király a Drágyfaknak adományozta a várat, 1405-től a Perényiek bérelték,

majd Hunyadi János, később Hunyadi Mátyás birtokolta.

A mohácsi vészt követően, Magyarország széthullása után Huszti vára az Erdélyi Fejedelemséghez kerül, kulcsfontosságú szerepet tölt be, Erdély kapujaként emlegetik. Fénykorát Bethlen István és Rhédey Ferenc főispánok idejében élte.

1546-ban elfoglalják I. Ferdinánd seregei, s ezt követően gyakran cserél gazdát. Az 1550-es években olasz építészek irányításával felújítják a várat, több bástyával erősítik meg.

1594-ben a Lengyelország felől betörő krími tatárok elpusztították a környéket, ám a huszti vár ostromáról ajándékok fejében lemondtak.

1605-ben Bocskai István harcosai körülzárták az ekkor II. Rudolf császár birtokában lévő várat, s így újra az Erdélyi Fejedelemség része, ám 1613-ban ismét a császáriak kezére jut. 1615-ben Bethlen Gábor tulajdona lesz, aki öccsének, Bethlen Istvánnak ajándékozza. Bethlen István sok időt tölt a várban, díszes palotát rendez be, megerősíti a falakat.

1661-ben a betörő tatárokat a várvédők visszaverték.

Az 1700-as évek elején a Rákóczi-szabadságharc egyik központja volt az erődítmény, a szabadságharc végén, 1711-ben a császári helyőrség állomáshelye lett.

1766-ban egy éjszaka alatt a várba három helyen is villám sújtott, a tűz hatalmas pusztítást végzett. Mária Terézia megígérte ugyan a vár újjáépítését, de végül sem ő, sem II. József nem járult hozzá a felújításhoz. Ám Kölcsey Ferenc és Bornemisza Péter, ki „jó Husztnak várában” írta a magyar irodalom első világi témájú versét, a *Siralmas énnekem* című költeményt, halhatatlanná tették a várat.

Élt egyszer egy erdei tó partján egy magányos asszony, Manyszi Ne. Halat fogott, bogyót gyűjtött. Egyszer elment a tóhoz vízigyökereket keresni. Már éppen hazafelé készülődött, amikor megdöbbenve gondolta magát: „Ej, kitépek még egy gyökeret!”

Kihúzta a gyökeret az iszaptól, hát látja, hogy az egy kisfiúra hasonlít. Megmosdatta, beletette a nyírfakéreg kosárába, és hazavitte.

Otthon nyírfakéregből bölcsőt készített, és szalagból inget varrt neki. Ringatni kezdte, mint egy kisbabát. Váratlanul gyereksírást hallott. Odapillantott, hát mit lát, a kis gyökér élre kelt! Határtalan volt Manyszi Ne öröme.

A fiú gyorsan cseperedett. Alighogy járnai kezdett, kipattant az udvarra. Maga készített magának íjat meg nyilakat, fát vágott, be is hordta a házba. Manyszi Ne nem győzött benne gyönyörködni.

Egyszer az asszony elment otthonról a tóhoz halat fogni, Gyökérlegény pedig kiszaladt az erdőbe bogyót gyűjteni. Itt leleselkedett rá az erdei boszorkány, aki anyjának adta ki magát, és elvitte a saját házába.

Hazatért Manyszi Ne a tóráról. A házból egy idegen lány ült.

– Hát te ki lánya vagy? És hol van az én Gyökérfiam? – kérdezte Manyszi Ne.

– Neny vagyok. A te fiadat elrabolta az én anyám, az erdei boszorkány. A fiad gondoskodik majd a bátyáimról meg az anyámról. Nekem pedig te adj ennem!

Sírva fakadt Manyszi Ne. De a könnyekkel nem sokra megy az ember. A boszorkány lánya olyan lusta volt, hogy Manyszi Ne egészen kétségbeesett miatta. Ő fogta a halat, ő járt vadászni, ő főzött kettejükre.

Manyszi Ne megöregedett az erején felüli munkától, nem tudott többé halászni, vadászni. Eközben az erdei boszorkány gondtalanul élt. Fiai is lopták

a napot. Gyökérlegény egyedül állított hurkokat meg csapdákat a vadaknak, és mindig zsákmánnyal tért haza. Az erdei boszorkány a gyerekeinek adta a legjobb falatokat, vagy maga ette meg, Gyökérlegénynek pedig mindig a leghitványabb darabok jutottak.

Gyökérlegény gondolkodóba esett: „Vajon miért ilyen goromba hozzám az anyám?” Kiment a házból, odakint szomorkodott, amikor váratlanul meghalott, hogy az anyja rajta gúnyolódik:

– Hahaha! Manyszi Ne fia etet, itat bennünket, Manyszi Ne pedig egyedül nem képes ellátni Neny lányomat.

„Hát így áll a dolog! Ő nem is az anyám!”

Fogta a sítalpais, felkapta a kis üstöt, s ment, amerre látott. Hamarosan egy vadrén nyomára bukkant. Űzte egy darabig, majd elejtette. Tüzet rakott, megfőzte a húst, megette, és elszenderedett.

Álmában két olyan kacsacsőr bábu jött a tűzhöz, amilyenekkel gyerekkorában szokott játszani.

– Köszöntünk, Gyökérlegény – üdvözölték a bábuk. – Finomat ettél?

– Finomat – felelte Gyökérlegény.

– Mi bezzeg éhezünk – panaszkodtak a bábuk. – Édesanyád, Manyszi Ne is enni szeretne. Megöregedett, senki sem segít neki.

– És hol van az édesanyám?

– Add nekünk a vadászsákmányodat, és megmutatjuk az utat.

– Vegyétek, vigyétek! – örvendezett Gyökérlegény.

Ekkor a bábuk így szóltak:

– Taszajts egyet az üstön, amerre az gurul, arra indulj!

A fiú felébredt, sehol senki. A kizsigereelt szarvasnak nyoma veszett, csak a hús maradt az üstben.

Meglökte az üstöt, s az gurulni kezdett. Gyökérlegény felkötötte a sítalpaisát, s utánaeredt.

Sokat ment, keveset ment – egy házikóhoz vezette őt az üst. Az ajtóhoz lépett, s meghallotta, mi történik odabent. A lusta Neny éppen azt mondta az anyjának:

– Lódulj vadászni! Enni akarok!

– Beteg vagyok – nyöszörögte Manyszi Ne. – Elvesztettem szeretett fiamat, Gyökérlegényt. Ő segítene nekem.

Meghallván e szavakat Gyökérlegény azonnal tudta, hogy ez az édesanyja háza. Kitérta az ajtót:

– Én vagyok a te Gyökérlegény fiad, mama! – mondta. – Soha többé nem hagylak el. Te pedig, lusta Neny, kotródj haza az anyádhoz!

Feladat

Hol élnek a hantik?

A török ember és a kutya

Török népmese

A világot Isten teremtette, a hetedik égben lakozó nagy Allah*.

Mert hét rétege van az égnek és hét a földnek.

Az egek fényességében laknak a péri tündérek*, a föld sötétjében pedig a rossz szellemek.

És harcol az ég fényessége a föld sötétségével, harcol a péri a devvel*. A péri felrepül az egekig, a dev alászáll a föld sötét mélyébe. Hegyek állnák útját a périnek, de a jó szellem eljut az érchegekhez, az ezüsthegyektől az aranyhegyekhez. A föld mélye a rossz szellemek lakóhelye, beomlott kút pókhálós nyílása a kapujuk. Fekete juh viszi le őket a hétrényi mélységbe, fehér juh gypjába kapaszkodva szállnak fel a föld színére.

Périnek is, devnek is hatalma van az ember felett, ők voltak tanúi a föld új lakója, az ember teremtésének.

És midőn megjelent Allah új teremtménye, megjelent az ősgonosz is. Kaján irigység tölté be egész valóját.

Hogy rontást hozzon a teremtő művére, a hótiszta embertestet kárhuzatos nyálával mocskolta be.

Az ördög nyála éppen a hasa közepén érte az embert. De meglátta ezt az emberi faj védelmezője, a jóságos Allah, kiszakította az emberből, és a földre dobta azt a húsdarabot, melyre az ördög nyála freccsent. Így támadt az ember testén a köldök.

A földre dobott húsdarab pedig, melyhez hozzátapadt az ördög nyála, a föld porában életre támadt, s így az ember után megjelent a földön a kutya is. Létét felerészt az embernek, felerészt az ördögnek köszönheti.

Ezért van az, hogy a mohamedán nem bántja ugyan a kutyát, de a házában nem túri meg. A kutya emberi húsból való, ezért a jó mohamedán megvédelmezi, de mert testében az ördög kárhuzatos nyála keveredett a föld porával – megveti. A kutyában emberi vonás a hűség és a ragaszkodás, de ördögi a vadság és a düh.

A világon sehol nem szaporodott el a kutya úgy, mint a mohamedánok* között, hiszen ott az ő ellensége az ő védelmezője, oltalmazója is, mert a muszlim könyörület.

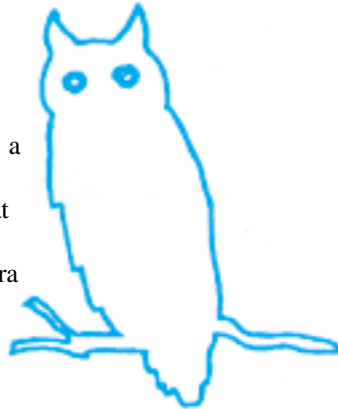
Allah – Isten neve a mohamedán vallásban
péri – jó tündér
dev – gonosz szellem, néha emberi, néha állati alakban jelenik meg; mindegyik ellen van talizmán
mohamedán – Mohamed követője, muszlim
talizmán – a babona szerint viselőjét bajtól, szerencsétlenségtől megóvó, szerencsét hozó apró tárgy

Feladat

A magyar népköltészet is számos eredetmondát őrzött meg. Például? Írj le röviden egy magyar eredetmondát!

Miért?**Miért csörög a csörgőkígyó?**

Ha a pici baba megrázza a csörgőjét, a benne lévő sok kis golyócska muzsikálni kezd. Nagyszerű játék ez! A csörgőkígyók a farkuk végén hordanak kemény szaruanyagból levő gombokat, néha tízet vagy húszat is, és a farkukat rezegetve idézik elő a messzire hallatszó, furcsa, csörgő hangot. Amikor még sok bölény legelt az amerikai prériken, a kígyók ezzel a csörgéssel figyelmeztették őket, nehogy rájuk lépjenek a fűben.

Tudod-e, hogy

- a) mivel a Föld kering a Nap körül, ezért a Nap a csillagvilág más-más részét takarja el előlünk?
 b) egy év során éppen 12 nevezetes – főleg állat formájú – csillagkép előtt jár?
 c) ezek az állatövi csillagképek, s minden hónapra esik egy?
 d) januártól decemberig ezek sorban a következők: Bak, Vízöntő, Halak, Kos, Bika, Ikrek, Rák, Oroszlán, Szűz, Mérleg, Skorpió, Nyilas.
 e) májusban például a Bika csillagkép előtt tartózkodik a Nap, ez a Bika hava?
 f) ám ezt a csillagképet pont abban a hónapban nem figyelhetjük meg?

Kukta Peti, Kukta Panni**Nem csak lányoknak!****Farsangi jánk**

Hozzávalók: 50 dkg liszt, 2 dl tej, 4 dkg élesztő, 5 dkg cukor, 5 tojássárgája, 6 dkg olvasztott vaj, olaj a sütéshez, porcukor a szóráshoz, lekvár a kínáláshoz

Elkészítés: A lisztet mély tálba szitáljuk. A tej felét meglangyosítjuk, belemorzsoljuk az élesztőt, beleszórjuk a cukrot, és kb. 15 percig pihentetjük.

A liszt közepébe mélyedést nyomunk, beleöntjük az élesztős tejet, hozzáadjuk a tojások sárgáját, a vajat, egy csipet sót, és még annyi tejet, hogy lágy tésztát kapjunk. Hólyagosra kikeverjük, letakarjuk, és meleg helyen kb. 30 percig kelesztjük (a tészta kétszeresére dagadjon!).

Lisztezett deszkán ujjnyi vastagra nyújtjuk a tésztát, és 5-6 cm átmérőjű szagatóval vagy pohárral kiszagatjuk.

A maradék tésztát összegyűjtjük, újra kinyújtjuk, szagatjuk. A fánkokat kb. 20 percig pihentetjük. Bőséges olajat forrósítunk, a fánkokat középen kissé benyomjuk, és kis adagokban kisütjük. Az első oldalukat lefedve kb. 3-4 percig, majd megfordítjuk őket, és fedő nélkül további 1-2 percig sütjük.

Papírkendőre szedjük, lecsepegtetjük az olajat, majd tálra rakjuk, és megszórjuk porcukorral. Lekvárral kínáljuk.

**Jeles évfordulók
Magyarország
történetéből****Február 5.****A branyiszkói áttörés**

1849. február 5-én az Eperjes (ma: Szlovákia) melletti Branyiszkói-hágón a magyar honvédsereg egységei véres csatában – a császári csapatok ellenállását megtörve – erőszakolták ki az átkelést. A Görgey Artúr tábornok vezette feladunai hadsereg 1849. január elsejétől menetelt a téli (felvidéki) hadjáratában a bányavárosokon keresztül, hogy a honvédseregek felső-Tisza-vidéki összpontosítási körzetébe jusson. A branyiszkói csatában a Guyon Richárd ezredes (ké-

sőbb tábornok) vezette honvéd hadosztály véres közelharcok, szuronyrohamok során verte ki az ellenséget a megerősített torlaszokból, így nyitva utat az egész sereg számára Kassa és a Tisza felé. A branyiszkói győzelem a fiatal honvédsereg olyan diadala volt, amely akkor és később is a bátorság, a lehetetlenséget nem ismerő helytállás példájává és jelképévé vált.

A magyar művelődés nagy alakjai

Hollósy Simon

Hollósy Simon, a nagybányai művésztelep vezető mestere és egyik legnagyobb alakja 1857. február 2-án született Máramarosszigeten (ma Románia). Hollósy festészete a naturalizmus és a realizmus korszakához kapcsolódik. Tanulmányait Székely Bertalannál kezdte. 1875–76-ban a budapesti Mintarajziskolában, majd a müncheni akadémián tanult. Kitűnő tanuló volt, többször nyerte el a tanítványok díját. Korai képei, a *Meditáló szerzetes* (1883), a *Nevető leány* (1883) és a *Jó bor* (1884) a müncheni életképfestészet jegyeit hordozzák magukon, későbbi alkotásai a müncheni naturalista iskolához állnak közel. Ennek a korszaknak legismertebb alkotása az 1885-ben festett népi életkép, a *Tengerihántás*.

1886-ban Münchenben megnyitotta szabadiskoláját. Ez a magániskola a legmodernebbnek számított Münchenben. A világ minden tájáról voltak tanítványai. Az 1890-es évek elején kialakult körülötte egy főként fiatalokból álló, haladó festészeti törekvéseket valló csoport, az ún. Hollósy-kör.

1896-ban fiatal képzőművészek élén Nagybányára ment nyári gyakorlatra, ahol megalapította a híres nagybányai művésztelep. Nagybányán finom, naturalisztikus képeket festett, Kiss József verseit illusztrálta *Tűzek* címmel, és belekezdett élete fő művébe, a soha be nem fejezett *Rákóczi-induló* című monumentális kompozíciójába, amelynek vázlatai, a hozzá készült tájképtanulmányok a magyar festészet jelentős darabjai.

Hollósy nagyon szerette a zenét, maga is csellózott.

A nagybányaiaktól való eltávolodása után, 1902-től visszavonult a művészeti közélettől, a teleket Münchenben, a nyarakat pedig diákjaival Fonyódon, Vajdahunyadon, majd Técsőn töltötte. Técsőhöz kötődik késői festői korszaka. Itt főként técsői parasztházakat, a Tiszát vagy a Nereszen-hegyet festette. (*Parasztudvar szekérrel* 1912, *Fák a vízparton* 1916.) E periódusának fő műve az 1916-ban festett *Őnarckép*.

Técsőn halt meg 1918. május 8-án. A városban szobor és emléktábla őrzi a festő emlékét, s a helyi magyar tanvulví középiskola is az ő nevét viseli.

A mi nyelvünk

A régiek még tudtak!

Részlet

Idős barátom így nosztalgizált a minap:

– Bezzeg a régiek! Ők még tudtak magyarul. A hajdani hírlapokban, az egykori elbeszélésekben, a régi regényekben tizedannyi magyartalanságot, nyelvtani vétséget találunk, mint a mostaniakban.

Nem akarom szaporítani azok számát, akik a jelent állandóan a múlthoz hasonlítják. Föl kell azonban hívnom a nosztalgizáló figyelmét valamire. Mégpedig arra, hogy apáink, nagyapáink, dédapáink korában sokkal kevesebben írtak újságot, könyvet. Közülük is elsősorban azoknak az írásait olvassuk, akiknek a műve maradandónak bizonyult. Ők mesterek voltak: a magyar nyelv mesterei. De vajon tudtak-e jól magyarul azok is, akiknek irományait mára belepte a por?

A mai világban sokkal többen írnak és beszélnek a nyilvánosság előtt, mint ötven vagy száz évvel korábban. Írnak, nyilatkoznak, csevegnek... – nem zavartatják magukat attól a tényről, hogy a fogalmazás csínját-bínját nem tanulták meg.

Azt hiszem, nyelvünk javulásának, tisztulásának nem az a módja, hogy ritkuljon az írók, újságírók, riporterek, nyilatkozók és reklámszövegezők népes tábora. Van másik út is: tanulják meg a mesterségüket! Mesterségüket, amelynek alapeleme az anyanyelv tudása, szabályainak ismerete.

Biztosan tudom, hogy vannak és lesznek, akik megtanulják. Közülük kerülnek ki majd azok, akiket úgy emleget a nosztalgizáló: „Hja, kérem, ők még tudtak magyarul!”

Gyárfás Endre

Érdekességek a nagyvilágból

- Nem tudod megnyalni a saját könyököd.
- Az emberiség 50%-a sosem beszélt telefonon.
- Ha egy igazán nagyot tüsszenesz, eltörheted a bordád.
- A test legerősebb izma a nyelvben van.
- Ha valaki felbosszant, az arcodon 42 izom rándul össze.
- A testen belül a fájdalom kb. 110 m/s sebességgel terjed.
- A Titanic katasztrófáját két kutya is túlélte.
- Albert Einstein 6 éves korában kezdett beszélni.
- Az amerikai űrhajósoknál követelmény a 180 cm-nél kisebb testmagasság.
- Az Apolló-11 landolásakor már csak 20 másodpercre elegendő üzemanyaggal rendelkezett.

Mosoly-díj

1998-ban a *Bóbita* című lap szerkesztői egy kedves díjat alapítottak: a Mosoly-díjat, melyet csak gyerekek ítélnének oda olyan felnőtteknek, akik tisztelnek, szeretnek, aki magatartásával példakép lehet, aki a gyerekekért dolgozik, akinek a mosolya kedves számukra.

A lap szerkesztői az *Irkának* adták át a díj gondozását. Örömmel elfogadtuk, s meg is hirdettük. Az első Mosoly-díjasunk a gyerekek szavazatai alapján Katkó Éva, a Beregszászi 6. Sz. Általános Iskola pedagógusa volt.

Az *Irka* szerkesztősége szeretné feleleveníteni a díjat, ezért újra pályázatot hirdet a Mosoly-díj elnyerésére.

Írd meg, Te kinek ítélnéd a 2011-es Mosoly-díjat. Ki az a felnőtt, akinek a mosolya a legtöbb örömet okozza, akinek Te szánod 2011-ben a Mosoly-díjat? Jelölésedet megteheted levélben: 90202 Beregszász, Tamás Mihály u. 5.; telefonon: 0241-43259; vagy e-mailen: kmpsz@azm.uz.ua

A jelölt neve: _____

Miért? (indoklás): _____

A Te neved és életkorod: _____

Jelölési határidő: 2012. február 15.

Mese

Volt egyszer egy kislány,
kit úgy hívtak, habléány.
Elindult az erdőbe, s útközben ráesett egy levél,
mire az volt írva, hogy kiséger.
Gondolkozott, miért az van ráírva?
Hát megtudta, mert azzá változott a kis árva.
Mert ki arra jár, s ráesik egy levél,
ami rá van írva, azzá változik szegény.

Simon Szidónia

9 éves, Déda

Ki ír nekem?

Levelezni szeretne

Szabó Katalin (90240 Beregújfalu, II. Rákóczi Ferenc u. 64.) 12 éves. Szeret olvasni, zenét hallgatni, számítógépezni. Kedvenc tantárgya a történelem és az irodalom

A 2011/3. szám rejtvényeinek megfejtése

17. oldal

Iskola szavunk latin eredetű

20. oldal

A faiskola facsemetéket nevelő kertészeti.

22. oldal

Többet ésszel, mint erővel

23. oldal

Tibet Ázsiában található

29. oldal

Állatkereső: macska

A végén kiderül:

B	O	R	Ú	S
B	O	R	O	S
K	O	R	O	S
K	A	R	O	S
L	A	P	O	S
N	A	P	O	S

Összerakó

Mikszáth Kálmán, Kosztolányi Dezső, Tolnai Ottó

Riskó Alexandra, 4. osztály, Sárosoroszi

Berki Zsanna, 5. osztály, Beregszász

A 2011/4. szám rejtvényeinek megfejtése

17. oldal

Nyáron a Nap magasán jár az égen, és a nappalok is hosszabbak, mint az éjszakák. Azért hosszabbak nyáron a nappalok, mert a Nap felé dőlő félgömböt hosszabb ideig éri a Nap fénye.

20. oldal

Télen a madarakat napraforgómaggal, az ágakra lógatott szalonnabőrkevel vagy faggyúval, diótörmelékkel, tökmaggal etessük. Készíthetünk madárkalácsot is. (Olvasztott faggyú közé kell napraforgót keverni.)

22. oldal

A görög mitológiában Prométheusz ajándékozta meg a tűzzel az embereket.

23. oldal

Íjászattal Kárpátalján a Salánki Mikes Kelemen Hagyományörző Alkotótáborban foglalkozhattok.

29. oldal

Mi a foglalkozásuk?

Alezredes, magyartanár, adminisztrátor, légtornász, raktárnok, rendőrtiszt

Számrejtvény

$$9+3+7-5-4+3+2-6=9$$

Valamiből csak egy van

Csak egy Földünk van.

Fejezd ki lovas szólással

Nem adná egy vak lóért.

Lóvá tesz.

Az apostolok lován jár.

Lovat ad alá.

Bűvös négyzet

Éh, hárs, ár, érc, fő, bor, váza, alá, aszal, ad, rét, réti, ez, ő, lom, mese, sem, gól, bot, zseb, és, susog, él, élek, krém, rém, át, ó, kamra, dob, dobol, hold, olt, lomos, seb, radír, retek, eke, teke, szín, színész, zéró, évi, tessék, ráz, ma, fal, falaz, ól, ólom, ör, lő, fa stb.

Katica, karmoljon meg a cica!

Szójátékos anyanyelvünk

A világ mintegy 6000 nyelvből több ezer veszélyben van. Természetesen ez nem vonatkozik a mi anyanyelvünkre, de időnként szomorúan tapasztaljuk, hogy a magyar nyelv is veszít játékoságából, mint ha halványulna a „napfényes, mosolygós, játékos” arca. A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma által 2000-ben meghirdetett anyanyelvi pályázatra egy kárpátaljai gyűjtő például 300 névcsúfolót küldött be. A mondókák szinte mindegyike a hagyományos, régi keresztnevekkel játszott: *Anna, kiborult a kanna!; Béla, vigyen el a héja!; Katica, karmoljon meg a cica!; Lackó, mackó,/ pipadohányzacskó!; Rágyújtott a pipára,/ leégett a szakálla; Balázs, csípjén meg a darázs!; Sinyi-Sanyi, sapka, mit eszik a macska?* stb.

Izgatottan kerestünk a könyvben a névcsúfolókat a ma divatos nevekre. Mindhiába! Nem lennének játékos, huncut mondókáink, névcsúfolóink a ma divatos keresztnevekre? Elfelejtettünk játszani? Vagy csak a gyűjtő volt felületes és ügyetlen? Tölteket várjuk a választ. Gyűjtsétek össze, s küldjétek be az általatok ismert, használt névcsúfolókat, különös tekintettel a ma divatos keresztnevekre!

A legtöbb névcsúfolót beküldők jutalomkönyvet kapnak!

Kőszegi Dominika, 4. osztály, Halábor

Varju Rita, 1. osztály

Mesekitaláló

Az egyik gyerek elkezd egy történetet. Öt-hat mondat után rámutat valakire, annak azonnal folytatnia kell. Néhány mondat után ő is rámutat valakire, s annak kell tovább mondania a mesét. Akinek nem sikerül a rögtönzés, az zálogot ad. Akire utolsóként kerül sor, az lekerekíti, befejezi a történetet.

A mese végén mindenki kiváltja a zálogát.

Nyelvtörők

A nyelvtörök mondogatása roppant mulatságos elfoglaltság, és nagyszerűen fejleszti a koncentrációs készséget. (koncentráció – összpontosítás)

Mondjunk el egy nyelvtörőt egymás után háromszor, amilyen gyorsan csak tudjuk. Néhány klasszikus példa:

Két pék két kék képet tép szét.

Mit sütsz, kis szűcs? Sós húst sütsz, kis szűcs?

Sárga bögre, görbe bögre.

Nem minden fajta szarka farka tarka, csak a tarka fajta szarka farka tarka.

A csetneki csikós itat a Tiszán, sárga cserépcsengettő cseng a csetneki csikós csikaja nyakán.

Mérjük az időt, az a győztes, aki a leggyorsabban és a legkevesebb hibával (vagy egyetlen hiba nélkül) tudja elhadarni a mondókákat.

Memóriabújócska

Körbeülünk, kiválasztunk egy hunyót. Miután becsukta a szemét, valaki kimegy a szobából, a többiek pedig helyet cserélnek. Néhányan felállnak. A hunyónak meg kell állapítania, ki hogyan változtatta meg a helyét. Nehezíthetjük a játékot úgy, hogy egyeseknél van egy-egy tárgy, amit egymás közt kicserélnek. A hunyónak észre kell vennie, ki cserélt kivel.

Betűrendező

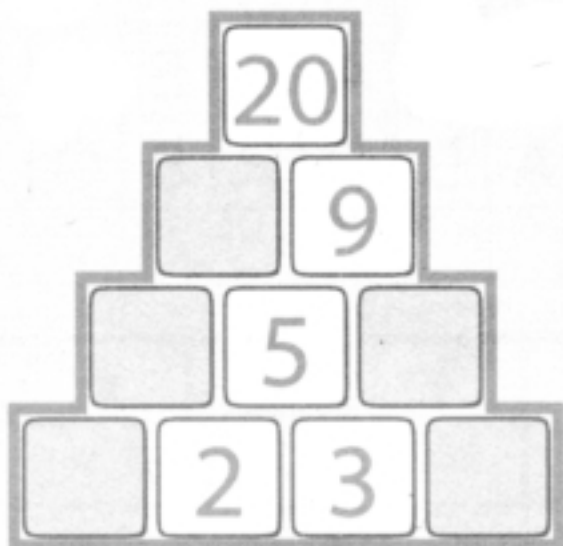

Csúsztasd le a betűket a vonalak mentén az alsó sorba, és ott olvashatod egy nagyon finom illatú fűszer nevét.

IDE KELL EGY MÁSİK !!!

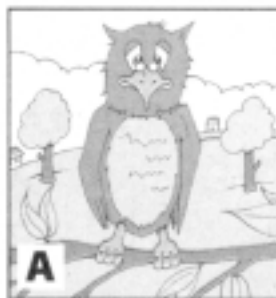
Számpiramis

Minden szám az alatta lévő két szám összege. Töltsd ki az ábrát a megadott számok segítségével egészen a piramis csúcsáig!

Csak sorjában!

Tedd helyes sorrendbe a rajzokat a leghiányosabbtól a teljesen készig!

Bölcs mondások

Mely szavak maradtak ki az alábbi közmondásokból?

Akkor mondj hoppot, ha átugrottad az .....

Egy ..... nem csinál .....

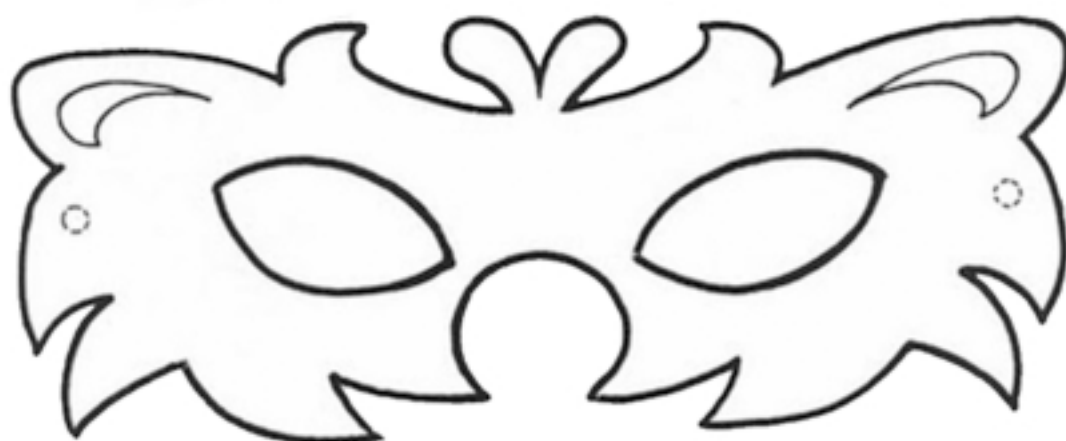
A ..... kétszer fárad

Minden zsák megtalálja a maga .....

Tudomány, bölcsesség, legjobb .....

**Beküldési határidő:
2012. február 25.**

Farsangi álarcok

DÖNGICSELO

ÓVODÁSOK MELLÉKLETE-SZERKESZTI GABÓDA ÉVA

Vidor Miklós

Bolond-bál

Bolond-bálban jártam az este,
A számmal táncolt a kecske.
Három majom húzta a nótát,
Vasvillával ettek szamócát.
Be is csípett egy-két legényke,
Lisztos zsákok húztak a pékre.
Hordón lovagolt egy bohóc ott,
Két füles dinnyével golyózott.
Nyúlfi elől iszkolt a róka,
Fején árvalányhaj-paróka,
Víg paprikajancsi dobolt rám!
Ilyen volt a híres bolond-bál.

Kányádi Sándor

Hóvilág, holdvilág

Hóvilág,
holdvilág!
Alszik még
a hóvirág!

Félöles,
méteres
paplan alatt
aluszik:

Számoljuk ki,
hányat kell még
aludnia tavaszig!!!

Szepesi Attila

Februári kérdés

Cine-cine-cinege,
jön a tavasz, hiszed-e?
Hiszem, hogyha
leng az ágon
piros bogó
temérdek;
rügyfakasztó
márciusig
jég hátán is
megélek!!!

Farsangi mondóka

Elmúlt Farsang, el, el, el!
Kinek használt, kinek nem!
Nekem használt, neked nem!
Én táncoltam, te meg nem!

Labirintus

Vezesd el a kukacot a gombaház ajtajáig! Színezhetsz is!

Farsangi álarc

*A felső álarcot inkább lányoknak, az alsót fiúknak ajánljuk.
Elkészítésük egyszerű, csupán kartonpapír szükséges hozzá.*

A repülő teknőc

Indiai népmese

Élt egyszer egy tóban egy teknőc. Odajárt a tóhoz inni két hattyú. Laszacsakán a teknőc és a két hattyú megismerkedtek, és mély barátság alakult ki közöttük. Nem telt el egy nap se, hogy ne találkoztak volna egymással. Míg nem beszéltek meg az aznapi dolgokat egymással, nem volt nyugtuk!

Nagy szerencsétlenségükre egyszer egy év úgy telt el, hogy szinte egy csepp eső nem sok, annyi sem esett. Mind a hármójukon úrrá lett az aggodás. Valami megoldáson kezdtek töprengeni, merthogy a tó kezdett kiszáradni. „Találni kellene egy másik tavat” – gondolták.

A teknőc nagyon elgondolkodott, és szomorú hangon szólt a két hattyúhoz:

– Barátaim, ti könnyen találtok másik tavat, ahol szomjotokat olthatjátok, de nekem megpecsételődött a sorsom! Ha nem lesz víz, ahol úszkálhatok, gyorsan el fogok pusztulni.

Erre a hattyú azt válaszolta:

– Teknőc barátunk, ne aggódj! Keresünk egy tavat és visszajövünk érted. Valahogy csak elviszünk téged is a tóig!

E szavakat hallva a teknőc kicsit megnyugodott, és búcsút vett a két hattyútól. Másnap a hattyúk egész nap csak repültek, keresték a másik tavat.

Messze jártak már, mikor egyszer csak észrevettek egy hatalmas víztükröt! Leszálltak, szomjukat oltották, és vidáman úszkáltak a vízben. Az egész napos repülés fáradalmait egy pillanat alatt eltűntek! Nagy boldogan, énekelve, kiáltozva szálltak visszafelé. Aztán eszükbe jutott a teknőc: hogyan is segíthetnének neki idáig eljutni? Messze van bizony ez a tó! Erre jól elszomorodtak. Aztán elgondolkodtak, és kisütköztek a megoldást.

Másnap reggel elmentek a teknőchöz, és elmesélték neki az új tavat. Mondják a teknőcnek:

– Már tudjuk is, hogyan fogunk téged odaszállítani!

– Odaszállítani? Hogyan? – kérdezte a teknőc.

– Fogunk egy botot! Én megtartom a csőrömben az egyik végét, ő a másikat. A közepét neked kell erősen elkapnod a szájjaddal, rá kell harapnod a botra, de ne feledd: útközben nem szabad kinyitnod a szádát, nem szabad beszélned, mert különben leesel! – magyarázták a hattyúk.

– Barátaim, bolondnak néztek? Gondoljátok, hogy repülés közben elengedem a botot?

Ezt hallva megnyugodtak a hattyúk. Körülnéztek, és hoztak egy erősnek lát-

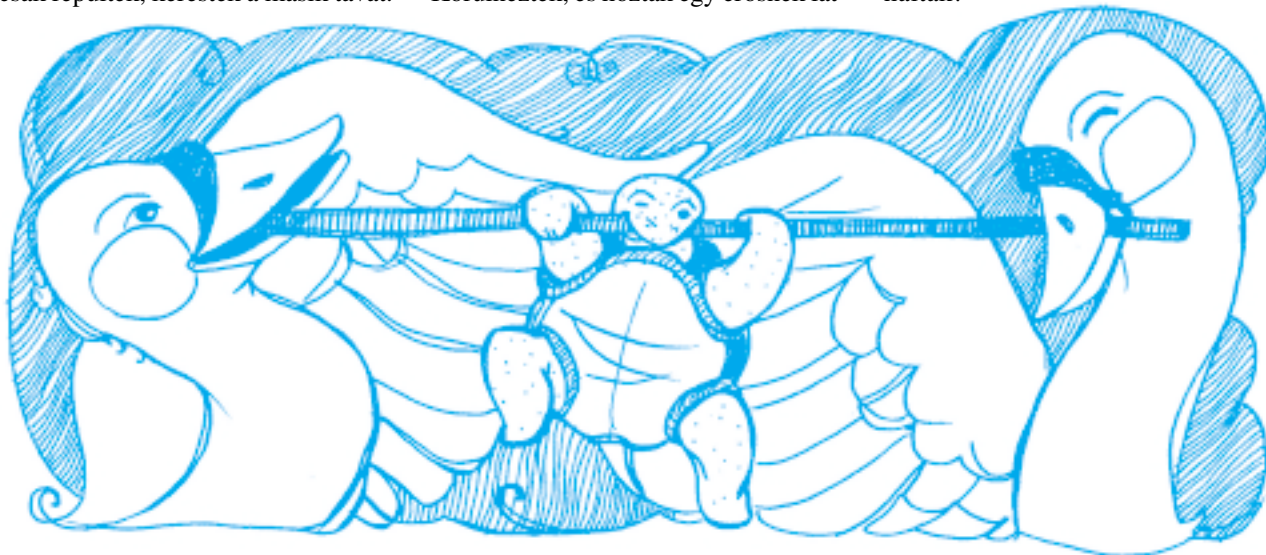
zó botot. A közepére ráharapott a teknőc. Az egyik végét az egyik hattyú vette a csőrébe, a másik végét a másik, és felrepültek az égre.

Csak repültek, és repültek, míg egy falu fölé nem értek. Látják az emberek a repülő teknőcöt, és nagyon elcsodálkoznak. Látja a teknőc, hogy mindenki őt nézi. Nagyon tetszett ez a teknőcnek! Elöntötte a büszkeség. Nagy büszkeségében elfelejtette a hattyúk intelmét, és megszólalt:

– Látjátok, barátaim, mindenki engem néz!

De be sem fejezhette, és máris zuhant lefelé. A két hattyú nagyon elszomorodott, látták, hogy nincs mit tenni! Keserves sírások közepette érkeztek meg a tóhoz. A teknőcnek viszont szerencséje volt! A hátára, a páncéljára esett, és egy karcolás sem esett rajta. A falusiak a lábára állították, és elvitték ugyanahhoz a tóhoz, ahol barátai keseregtek a szerencsétlenségén. Nagyon megörültek egymásnak a teknőc és a két hattyú. A teknőc megígérte, hogy ezentúl mindig hallgatni fog a barátai tanácsára.

Máig is nagy barátságban és boldogságban élnek, ha azóta meg nem haltak!

Farsangi jelmezötletek

Tündérujjak

